753660
JG

A MINTÁS,

TASSÓNAK

ERDEI MESÉJE.

OLASZBÓL

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

által.

NAGY-VÁRADON,
Máramarosi Gotlíb Antal' betűivel.

1806.

16

Közbeszólók.

Szerelem, Pásztori Köntösbe.
Dafne, Szilvia' Leánytársa.
Szilvia, Amintástól szerettetett Szűz.
Amintás, Szilviát szerető Pásztor.
Tirzis, Amintás Pajtása.
Szatírus, Szilvia' szeretője.
Nerína, Követleány.
Ergasztus, Követ.
Elpínus, Pásztor.
Pásztorok Karja.

EGYETEMI KÖNYVTÁR

ELŐSZÓLÓ.

Szerelem Pásztori öltözetbe.

Ki gondolná, hogy emberi Ábrázatban, és ezen Pásztori Köntös alatt Isten vólna elrejtetve? korán sem valami erdőháti, vagy az Istenek allyassából való Isten; hanem a' Főfő, és Mennyei Istenségek közzűl a' leghatalmasabbik Istenség; a' ki gyakran kiejteti kezéből Márssal a' véres Kardot; és a' földet megrázó Neptúnussal a' nagy Tridenset; 's a' magasságos Jupiterrel, az örök Menyköveket. Ebbe a' Tekintetbe, és ebbe a' Köntösbe, bizony nem fog ollyan könnyen megesmérni Vénus Anyám engemet Ámort, az ő Fiát. Én kéntelen vóltam ő tőlle elfutni, és magamat elrejteni előle, mert ő azt akarja, hogy én magammal, és az én Nyílaimmal az ő gondolatja szerént tselekedjem; és mint aſſzony, 's mint haszontalan nagy hívságos rávágyással tellyes, engemet éppen tsak az Udvarokba, a' Koronák, és a' Királypáltzák közzé tukmál; 's ott akarja hogy tegyem minden szerentsémet; és egyedűl tsak az én szolgáim-

nak, az én apróbb ötsétskéimnek engedi ő meg, hogy az erdőkbe mulassanak, és fegyveteikkel a' bárdolatlan mellyekben dolgozzanak. Én, a' ki gyermek nem vagyok, ha szinte ortzám és tselekedeteim gyermekieknek látszanak is, úgy akarom magamat intézni, a' mint nékem tetszik; mert jutás szerént nékem engedtetett, nem néki, a' mindenható Fáklya, és az arany Ív. Mindazáltal, gyakorta elbújván és futván, az ő Hatalmától nem, a' melly nints rajtam, hanem az ő Rimánkodásitól a' mellyek hathatósok, menedéket, az én alkalmatlan Anyám elől, az Erdőkbe találok, és az alatsonyabb felekezetnek Kunyhóikba: Ő nékem nyomomba jön, ígérvén annak, a' ki rám igazítja vagy édes Tsókokat, vagy más kedvesebb Valamit: mintha biz' én viszontag annak, a' ki engemet elhalgat, nem tudnék adni édes Tsókokat, vagy más kedvesebb izét. Azt legalább bizonyosan tudom, hogy az én Tsókjaim mindenkor kedvesebbek lésznek a' Leánykáknak, ha ugyan én, Szerelem lévén, értek a' Szerelemhez; a' honnan ő engem híjjába keres, mert engem kinyilatkoztatni senki sem akar, 's rólam minden halgat. Hanem hogy még is inkább titokba maradjak, hogy ő

rám ne akadhasson a' jegyekből, leraktam a' szárnyaimat, a' Puzdrámat, és az Ívemet. De azért nem fegyvertelen jövök ám ide: mert ez a' mi Botnak látszik, az én Fáklyám, (így változtattam azt el) és merevűl láthatatlan Lángokkal lehell: osztán ez a' Dárda, azért hogy a' hegyi nem arany, isteni erővel bír, és szerelmet nyom bé, valahol hasítást tesz. Én ma ezzel, mélly és gyógyíthatatlan tsapást akarok tenni éggy Nimfa kemény kebelén, a' ki vadabb mind azoknál, valakik valaha a' Diána társaságát követték. Nem is lesz kissebb a' Szílvia' sebje (mert annak hívják ezt az Álpesi Nimfát) mint a' mellyet már eggynehány esztendővel ez előtt tulajdon magam ejtettem az Amintás' lágy Kebelén: mikor ez ő véle még gyengéded korokba eggyütt járt a' Vadászatra, és a' Múlatságra. És hogy az én Tsapásom ő benne inkább az elevenbe hasson, megvárom elébb, hogy a' Szánakozás meglágyítsa azt a' fagyos jeget, a' mellyet az ő Szíve körűl gémberített a' Tisztességnek, és a' Szűzleányi Dagálynak keménysége, és abba' a' pontba, meg fog lágyúlni, abb' a' pontba verem belé Dárdámat. És hogy eggy illy gyönyörű Munkát a' legnagyobb Kön-

nyűséggel végre hajtsak, az inneplő, és koszorúzott Pásztorok' seregébe elegyítem magamat, a' melly már éppen ide indúlt, a' hol múlatni szoktak az innep napokon; tettetvén mintha magam is eggy vólnék az ő seregekből, és ebbe a' helybe, éppen ebbe a' helybe fogom ejteni a' Tsapást, úgy hogy azt meg nem láthatja halandó szem. Ezek az Erdők még ma mindenek hallattára újj hangon fognak beszélleni a' Szerelemről: és valóba ki fog látszani, hogy az én Istenségem magában van itt jelen, és nem az ő szolgáiban. Nemes érzéseket fogok lehelleni a' durva Mellyekbe; megfogom édesíteni az ő nyelveknek Hangját: mert akárhol vagyok én, én szerelem vagyok a' Pásztorokban tsak úgy, mint a' Hérósokban; és a' Személlyeknek kissebb nagyobb vóltát tetszésemhez képest egyenlőve teszem: és ez épen az én főfő Ditsősségem és nagy Tsudám, hogy hasonlókká teszem a' legtanúltabb Lantokhoz a' paraszt Furuglyákat; és ha az én Anyám, a' ki bosszankodva lát engemet az Erdők között kóborolni, ezt meg nem esméri, ő, a' vak, és nem én, a' kit igazságtalanúl nevez vaknak a' vak Község.

ELSÖ SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

DAFNÉ, SZILVIA.

Dafné.

Már tehát mindenkor tsak távol kívánod te, Szilvia, a' Vénus' Kedveltetésitől vonni ezt a' te Ifjúságodat?. 's nem fogod soha az Anyai édes nevet hallani? 's nem fogod látni mint játtzanak édesdeden körűlötted apró Fiatskáid? ah, változtasd, változtasd, kérlek tanátsodat, be esztelen vagy.

Szilvia.

Más kövesse a' Szerelem' gyönyörködésit, nékem ez az élet tetszik: és az én Múlatságom ebbe áll, ha az Ivvel 's a' Nyílakkal bánhatok, ha kergetem a' futós Vadakat, ha az erőseket viaskodva leverem; és valamíg lesznek nyilak a' puzdrámba, és Vadak az Erdőbe, nem fé-

lek én, hogy az én Múlatságim megtsökkenjenek.

Dafne.

Ízetlen Múlatságok valósággal, és ízetlen élet neme: és ha ez néked tetszik egyedűl attól van, hogy még a' másikat nem tapasztaltad. Így tartotta az első Nemzetség, melly hajdan még az eggyűgyű, és tsetsemő Világban élt, édes italnak, és édes ételnek, a' Vizet, és a' Makkot: 's most már a' Víz és a' Makk barmok' étele és itala, miólta élni kezdenek a' gabonával, és a' szőlővel. Talám, ha te tsak vagy eggyszer kóstoltad vólna is azoknak a' Gyönyörűségeknek ezered részét, a' melyeket kóstol eggy szeretett szív, viszont szeretvén, azt mondanád bánkódó sóhajtással: Porba esik mind az az Idő, a' melly szerelemhe nem telik el: óh elrepült Életem, melly sok özvegy éjtszakákat, melly sok magános Napokat vesztegettem el hijjába, mellyeket ollyan dologba lehetett vólna tőlteni, a' melly mennél gyakrabb: annál kellemetesebb. Változtasd, változtasd Tanátsodat, esztelen; mert későre bánkódni semmit sem tesz.

Szilvia.

Mikor én bánkódva, sohajtozva azokat a' szókat fogom mondani, a' mellyeket te, kényed szerént költesz, és piperézel: vifzatér-

nek akkor a' folyóvízek az ő forrásaikra; és a' farkasok futnak a' Bárányok előtt, 's az Agarak a' félénk Nyúlaktól; kedvelleni fogja a' Medve a' Tengert, 's a' Delfin az Alpest.

Dafne.

Tudom millyen durtzások a' Leányok: a' millyen te vagy, én is ollyan vóltam: ollyan korátsú valék, ollyan Ábrázatú, és úgy sárgállott az én Hajam is, úgy piroslottak nékem is Ajakaim: úgy vala a' hószínnel elegyítve a' Ró'sa tellyesded és gyenge Ortzáimon. Az én legnagyobb Kedvem (most veszem észre, ostoba kedvtőltés) abba tőlt, ha hálókat feszítgettem 's lépvesszőket raktam, ha dárdámat köszörűltem, és a' Vadaknak nyomait 's fekvéseit felhajhásztam: és ha ollykor láttam, hogy reám valami kivántsi szerető néz, lesütöttem szemeimet, mint paraszt, és erdőháti Leány, tellyes lévén haraggal, és szeméremmel; és kedvetlen 's terhes vólt előttem az én kellemem, mennél jobban tetszett az másnak; épen mintha az én vétkem, szégyenem, és gyalázatom lett vólna, hogy engemet valaki nézett, szeretett, és óhajtott. De mit nem tehet az idő? és mit nem tehet, szolgálatja, érdeme, 's könyörgései által eggy hív, és alkalmatlan szerető? Meggyőzettettem, megvallom tenéked, és az én Győzőmnek fegyverei vól-

tak, Alázatosság, türés, sírások, sóhajtások, és viszontindúlatért való Rimánkodás. Akkor megmutatta nekem eggy rövid Éjtszakának homállya azt, a' mit ezer Nappaloknak hoſszúfutása meg nem mutatott: észrevettem akkor magamat, és az én vak eggyűgyűségemet, 's ezt mondottam felsóhajtva: Ne neked Diána a' Kürt, ne neked az Ív, már én kiadok a' te Nyílaidon, és a' te életed nemén. Igy reménylem, hogy meglátom még én, hogy bíz' a' te Amintásod is eggykor megszelídíti a' te durva erdeiségedet, és meglágyítja azt a' te kő és vas szívedet. Talám hogy ő nem szép? vagy hogy ő téged nem szeret? vagy hogy őtet más leány nem szereti? vagy hogy ő megváltozik a' más szerelméért, vagy pedig a' te gyűlőlségedért? Talám hogy Nemessége nem ér fel a' tiéddel? Ha te Cidippe' Leánya vagy, a' kinek attya vólt e' nemes folyóvíznek Istene; Ő is Szilvánus fia ám, a' kinek attya Pán vólt, a' Pásztorok' Nagy Istene. Van olyan szép, mint te, ha bár megnézed magadat valamelyik forrás tükörében, a' hószínű Amarillis; még is ő megveti ennek édes kétsegtetéseit, és a' te betstelen durtzásságid után jár. No tegyük fel ('s bár adja az Isten, hogy ez a' gyanú haszontalan légyen) hogy ő megboszszankodván te reád, Amarillis kedvét fogja keresni, a' kinek ő annyira kedves, mitsoda Lé-

lekkel fogsz te akkor lenni? vagy mitsoda szemekkel fogod látni, hogy ő másé lett? szerentséssé lévén a' más karjai között, és kinevetve tsúfolván tégedet.

Szilvia.

Tselekedje Amintás magával, és az ő szerelmeivel azt, a' mi néki tetszik, rám nézve meglehet: és tsak hogy enyim ne légyen, légyen azé, a' kié akar; de enyím nem lehet, ha ő nékem nem kell, és ha ő enyím lenne is, én nem lennék övé.

Dafne.

Honnan származik a' te Gyűlőlségéd?

Szilvia.

Az ő szerelmétől.

Dafne.

Kellemetes Atyja eggy kegyetlen Fiúnak! De mikor születtek valaha a' szelíd Juhoktól Tigrisek, vagy a' szép Hattyúktól Hollók? Vagy engem tsalsz meg, vagy magadat.

Szilvia.

Gyűlölöm az ő szerelmét, mert gyűlöli az én Tisztességemet, és szerettem addig őtet, mig én erántam úgy viseltetett, a' mint én akartam.

Dafne.

Te a' te károdat kívántad: ő néked azt óhajtja, a' mit önnön magának.

Szilvia.

Dafne, vagy hallgass, vagy másról beszéllj, ha feleletet vársz.

Dafne.

No lám millyen természet már ez? lám mitsoda megvetős Leányka vagy? Hallod, erre legalább felelj; ha téged más szeretne illyenképpen fogadnád az ő szerelmét?

Szilvia.

Illyenképen fogadnám minden leselkedőjét az én szűzességemnek, a' kit te szeretőnek nevezel, én pedig Ellenségnek.

Dafne.

Ellenségének tartod tehát a' Kost a' Juhotskának? a' Bikát az Üszőnek? Ellenségének tartod tehát a' Hím Gerlitzét az ő hív társának? Azt tartod tehát hogy ellenkezés, és Harag Ideje az édes Tavasz? a' melly most megvídítja, és mosolygásával ismét szerelemre nógatja a' Világot, az Állatokat, az Embereket, és az Aſſzonyokat: és nem veszed észre miként néki szerelmesedtek most minden Dolgok eggy örömmel és élettel telyes szerelem miatt? Nézd amott azt a' Galambot, melly édes turbékolá-

sokkal nyájaskodva tsókolja az ő Társát, Hallod azt a' Lusciniát, melly eggy ágról másikra ugrál, ezt énekelgetvén: *én szeretek, én szeretek:* és ha nem tudod, a' Kigyó elhagyja az ő mérgét, és kívánsággal telve fut az ő szeretőjéhez: A' Tigrisek szerelembe élnek: szeret a' kevély Oroszlán: és egyedűl tsak te, te vadabb minden vadaknál, nem adsz szállást néki a' te kebledbe. De minek mondom, hogy az Oroszlányoknak, Tigriseknek, és Kígyóknak valósággal van érzések? szeretnek még a' fák is. Láthatd, melly nagy indúlattal hányszeres ölelésekkel fonja magát a' szőllővesző az ő férjéhez: a' Jegenye szereti a' Jegenyét; a' Fenyő a' Fenyőt: a' Gyertyán a' Gyertyánért, a' Fűz a' Fűzért, és eggy Bikk a' másik Bikkért ég és sóhajt. Ama' Tserfa, melly olly durvának és erdeinek látszik, a' maga is érzi a' szerelmes tűznek hatalmát: és ha te benned vólna szerelemnek Lelke, és érzése, megértenéd az ő néma sóhajtásaikat. Hát te alább való akarsz a' Növevényeknél lenni az által, hogy nem szeretsz? Változtasd, változtasd Tanátsodat, beh esztelen vagy.

Szilvia.

No jó, mikor én megfogom a' Növevények' sóhajtásait hallani, akkor örömest leszek szerető,

Dafne.

Te az én hív Tanátsimat potomra veszed, és kitsúfolod az én Okoskodásimat? oh a' szerelembe szint' olly siket, mint ostoba: de hiszen tsak menj, mert eljön az idő, mellyben meg fogod bánni, hogy azokat nem követted. És már nem mondom akkor, midőn kerűlni fogod a' Kútfőket, mellyekbe most gyakorta nézed magadat, és talám szerelmeskedsz is magaddal, akkor midőn kerűlni fogod a' forrásokat, tsupán attól félvén, hogy magadat borzasnak és elrútúltnak látod, épen akkor fog ez rajtad megtörténni: de nem tsupán ezt jelentem még neked előre, a' melly ha nagy veszély is, de még is tsak köz veszély: hát nem emlékezel arra, a' mit tegnap előtt beszéltt Elpínus, a' bölts Elpínus, a' szép Likórisnak, Likórisnak, a' ki Elpinusba azt teheti az ő szemeivel, a' mit Elpínusnak kellene tehetni Énekével; vallyon van é tartózás és kötelesség a' szerelemben? És azt beszéllette Battus' és Tirzis' a' szerelem' nagy mestereinek hallattára, és azt beszéllette a' Hajnal' barlangjában, mellynek szája felett e' van írva: MESSZE, AH MESSZE, TÁVOZZATOK SZENTSÉGTELENEK. Azt mondotta ő, és azt mondta, hogy néki az a' Nagy ember mondta, a' ki a' fegyvereket és szerelmeket énekelte, a' ki halálakor néki hagyta a' Sípját, hogy ott lenn a' Pokolba van egy fe-

kete barlang, ott a' hol eggy dögleletes füst párázik ki Ákeron komor katlaniból; és hogy ottan büntettetnek mind örökké a' setétség és sírás kínjaival a' háládatlan és embertelen asszonyok. Ott várd hogy készítenek szállást a' te Vadonságodnak. És valóba igazságos dolog, a' füst tekerje ki szünetlen a' sírást azon szemekből, a' mellyekből soha ki nem húzhatta a' szíves indúlat. Kövesd, kövesd a' te Módodat, ki olly megbitsaklott vagy.

Szilvia.

De mit tsinált akkor Likóris, és hogy felelt ezekre a' dolgokra?

Dafne.

A' legszebb. Te a' magad tetteiddel semmit sem gondolsz, és a' más tetteit akarod tudni. A' szemeivel felelt néki.

Szilvia.

Hogy felelhet tsupán a' szemeivel.

Dafne.

Ezek Elpínusra fordúlván azt felelték édes katsintással: A' mi szívünk, és mi a' tieid vagyunk; te többet ne kívánj. Likoris néked többet nem adhat, és tsak ennyi is elég vólna tellyes jutalmúl a' szűz szeretőnek, ha gondolná hogy olly igazak, a' millyen szépek az ő szemei, és nékiek egész hitelt adna.

Szilvia.

Hát miért nem hisz nékiek?

Dafne.

Mi? 's te nem tudod még azt, a' mit azokról írt Tirzis? akkor, midőn ő égvén, őröngve bújdoklott a' vadon Erdőkben, úgy hogy eggyszersmind szánakozást és katzajt indított a' gyönyörű Nimfákban, és a' Pásztorokban? És nem is írt ám nevettségre méltó dolgokat; ha bár nevettségre méltó dolgokat tsinált is; Azt írta ezer fákra, és a' fákkal megnőttek a' Versek, és így olvastam egygyen: *Tsalfa tűköri a' szívnek, hitetlen szemfények! én jól általlátom bennetek a' ti tsábitásitokat; de mit használ, ha Ámor nem engedi, hogy azokat elkerüljem.*

Szilvia.

Én itt az időt eltarisznyázom beszéd közbe, 's eszembe sem jut, hogy ma van az a' rendeltt Nap, mellybe a' szabott Vadászatra kell menni a' Tölgyfásba: no ha néked tetszik, várj eggy kitsint, hogy a' szokott forrásba lemossam azt a' Verejtéket és Port, a' mellyel tegnap bészennyeztem magamat, eggy gyors Őzet kergetvén a' vadászatba, a' mellyet tsak ugyan osztán utólértem, és megöltem.

Dafne.

Meg foglak várni tégedet, és talám magam is megfördök a' forrásba. De én még addig a' hajlékomhoz akarok menni, mert a' mint látszik, még az idő nem késő. Te a' magadéba várakozz én reám, míg hozzád jövök, és gondolkodj az alatt arról, a' melly többet ér a' Vadászatnál, és a' Forrásnál; és ha nem tudod, hidd el, hogy tudatlan vagy, és higyjél a' Tanúltabbaknak.

MÁSODIK JELENÉS.

AMINTÁS, TIRZIS.

Amintás.

Láttam, hogy az én sírásomra szánakozásból visszafeleltek a' Kövek, és a' Habok: és láttam, hogy a' Faágak az én sírásomra sóhajtottak. De még soha sem láttam, nem is reménylem, hogy látnék valaha költsönös fájdalmat abba a' kegyetlen, és szép, nem is tudom Asszonynak nevezzem é, vagy Vadnak; de Asszony létét megtagadja attól, a' kitől a' lelketlen dolgok sem tagadták meg azt.

Tirzis.

A' Bárány a' fűtől hízik, a' Farkas a' Báránytól, de a' kegyetlen szerelem könnyhullatásoktól hízik, és soha sem látszik, hogy véle dosztig lakott vólna.

Amintás.

Ah, szegény fejem, mert jól lakott már a' szerelem az én sírásommal, és tsupán tsak véremet szomjúhozza nékem, és kívánom minél hamarább, hogy ő, és az a' gonosz Leány igyák szemeikkel az én véremet.

Tirzis.

Ah, Amintás, ah, Amintás, mit beszélsz? vagy mit haszontalankodsz? éh vígasztald magadat, mert találhatsz más Leányt, ha téged megvét ez a' Kegyetlen.

Amintás.

Jaj nékem, hogyan találhatok ĕn mást fel, ha magamat sem tudom feltalálni? ha tulajdon magamat elvesztettem, mitsoda nyereséget tsinálhatok már, a' mi nékem kedves légyen?

Tirzis.

Oh bóldogtalan, ne ess kéttségbe, mert elfogod őtet nyerni; A' hoſzas idő megtanítja az embert, hogy zabolát vethessen az Oroszlányokra, és a' Hirkániai Tigrisekre.

Amintás.

De a' nyomorúltnak nem lehet az ő halálára hoſſzas halasztást szenvedni.

Tirzis.

Rövid fog lenni a' halasztás: hirtelen megharagszik és hirtelen is megjuhádzik az aſſzony, az a' természettel változó portéka, változóbb mint a' gyenge Gallyatska, és mint az ingó kalászok' teteje, a' szél fúvására: de kérlek, add méllyebben tudtomra a' te terhes állapotodat, és szerelmedet: mert jóllehet sok ízbe megvallottad nékem, hogy szeretsz, mindazáltal elhalgattad előttem szerelmed' tárgyát, pedig megérdemli az én baráttságom, és a' Múzsákhoz való hasonló indúlatom, hogy nékem felfedezd azt, a' mi mások előtt rejtekbe van.

Amintás.

Én Tirzis, örömest megmondom tenéked azt, a' mit az Erdők, a' Hegyek, és a' Folyóvizek tudnak, de az emberek nem tudnak: mert én már olly közel vagyok a' halálhoz, hogy valóban illő hagynom valakit, a' ki az én halálomnak okát elbeszélje, és a' ki azt bévésse eggy bikkfának héjjában, azon helyhez közel, a' hol el fog temetődni az én véretlen testem: hogy így ollykor arra menvén az a' gonosz Leány örúllyön hogy bóldogtalan csontyaimat tapodja kegyetlen lábával, és ezt

mondja magába; az én triumfusom ám ez, és örüllyön, mikor láttya, hogy esméretes az ő győzedelme minden ide és kűlföldi Pásztorok előtt, kiket a' szerentse oda vezet. És talám (ah felette nagy dolgokat reménylek) valamikor megtörténhetne, hogy őtet megindítván a' késői szánakozás, könnyeket hullatna hólta után azon, a' kit életébe meggyilkolt; ezt mondván: óh vajha élne és az enyím vólna. Most hallyad.

Tirzis.

Csak fojtasd, mert én rá halgatok, és talám jobb végre, mint sem magad gondolnád.

Amintás.

Mikor én még kis fitzkó vóltam, úgyhogy apró kezemmel alig érhettem el, a' fiatal fátskák hajlott ágairól a' gyümőltseit, belső esmerettségébe jutottam eggy minden Szűzeknél szebb és kedvesebb szűzetskének, kik valaha arany hajaikat szélnek eresztették. Esmered é a' Cidippe', és a' legnagyobb marhás gazdának Montánusnak a' Leányát Silviát, az Erdők' díszét, a' Lelkek' lobbantó tűzét? Erről beszéllek ah szegény fejem! Darab ideig olly nagy egyességbe éltem ezzel, hogy két Gerlitzétskék között hívebb társalkodás soha sem vólt, nem is lesz. Egybe vóltak ragadva hajlékaink, de sokkal inkább egybe vóltak szíve-

ink ragadva: hasonló vólt életünk ideje; de gondolkozásunk sokkal hasonlóbb vólt; ő véle hánytam leseket a' hálóval, a' halak és a' madarak után, és véle eggyütt kergettem a' Szarvasokat, 's a' gyors Őzeket; és gyönyörködésünk 's ragadományunk köz vólt; de míg én ragadoztam az állatokat, addig nem tudom hogy esett, önnön magamtól elragadtattam. Lassan, lassan tsirázott az én mellyembe nem tudom mitsoda gyökérből mint a' fű, a' melly magába nő, eggy esméretlen indúlat, a' melly vélem azt kívántatta, hogy én szűntelen szembe légyek az én szép Silviámmal; és az ő szemfényeiből eggy idegen édességet ittam, a' melly utóljára nem tudom mi' keserűséget hagyott maga után: sóhajtottam gyakorta, és nem tudtam okát sóhajtásaimnak. Így lettem szerelmes elébb, mint sem tudtam vólna, miféle portéka vólna a' szerelem. Bezzeg észre vettem utóljára magamat: és miképpen esett most figyelmezz reá, és tartsd meg.

Eggy szép Bikknek árnyékában ülének egy bizonyos nap Silvia, és Fillis, és én velek eggyütt; midőn eggy elmés méh, a' melly ama virágos réteken mézet szedegete, a' Fillis ortzájára repűlvén, az ő rózsa szín ortzájára, azt kívántsi tehetetlenséggel tsipkedte, mert a' hasonlatosságtól megtsalattatván, talám Virágnak gondolta azt. Akkor Fillis síránkozni kez-

dett, nem szenvedhetvén az éles szúrást; hanem az én szép Silviám azt mondotta néki: Hallgass, hallgass, ne zokogjál Fillis, mert én bájoló ígékkel enyhíteni fogom e' parányi sebnek fájdalmát. Engem erre a' titokra hajdan a' tudákos Arizia tanított, és ennek jutalmául az én arannyal tzifrázott elefánt tetem kürtömet nyerte, ezt mondván, az ő szép és édes szájának ajakait a' megtsípett ortzához vitte, és kellemetes mormogással hadart öszve nem tudom mi verseket. Oh tsudálatos erő! fájdalmát egyszerre szűnni érzette, akár azon varásló szózatoknak hatalma vólt az, akár a' mint én gondolom azé a' szájé, a' melly meggyógyítja azt, a' mihez ér. Én a' ki addig a' pillantásig semmit magamba nem hántorgattam az ő szép szemeinek kellemetes tündöklésénél, és az ő édes szavainál, mellyek sokkal édesebbek, mintegy lassú folyamatnak tsergedezése, melly futását megtördeli az apró követsek közt, vagy mint a' szellőnek suhogása a' faágok' sűrűén, akkor érzettem szívembe eggy olly kívánságot, hogy számat szájához értessem; és nem tudom, hogy szokásomon kívül ravaſzá, és fortéjossá lévén (ládd hogy megköszörüli Ámor az elmét) eszembe jut eggy jeles tsalárdság, a' mellyel én végre hajtanám az én kívánságomat. Ugyan is tettetvén, mintha eggy méh megtsípte vólna az én

alsó ajjakamat, kezdettem sírni ollyaténképpen, hogy azt az orvosságot, mellyet a' nyelvem nem kért, ábrázatom kérte; az eggyűgyűkés Silvia, megesvén szíve az én bajomon, ajánlotta magát a' tettetett sebnek enyhítésére; ah szegény fejem! méllyebbé és halálosabbá tette az én valódi sebemet, mikor ajakait ajakaimhoz vitte; nem is szednek a' méhek eggy virágról is olly édes mézet, mint a' millyet én szedtem akkor azokról az eleven rózsákról; jóllehet azokat a' heves tsókokat, mellyeknek ráharmatozására ösztönöze kívánságom zabolán tartóztatta a' félelem, és szemérem, vagy túnya bátortalanságom, de míg szivemre szállott az az édesség, eggy titkos méreggel elegyedvén, olly gyönyörködést érzettem abba, hogy tettetvén mintha a' tsípésnek fájdalma még se múlt vólna el, véle gyakor ízbe újrakezdettem az ígézést. Azólta hová tovább mindég nőtt nevekedett kívánságom és tűrhetetlen aggódásom, úgy hogy többé nem férhetvén mellyembe, alig hogy ki nem hasította azt; és egyszer, mikor mind karikába űltünk Nimfák, és Pásztorok, és holmi szokott játékainkal tőltöttük az időt, hogy mindenikünk a' szomszédjának fülibe súgná valami titkát; Silvia, azt mondtam néki, én te érted égek, bizony meghalok, ha rajtam nem segítesz. E' szóra lehajtotta ő szép ábrázatját, és elbor-

totta azt kívűl eggy véletlen szokatlan pirúlás, a' melly mintegy szemérem és harag jele vólt; nem is adott rá egyébb feleletet, hanem egy halgatást, eggy háborodott halgatást, melly tele vólt kemény fenyegetésekkel; ezután ott hagyott, és többé se látni se hallani nem kívánt engemet, és már háromszor vagdalta le kaláſſzait a' mezítelen arató, és a' Tél éppen annyiszor rázta le az erdőkről azoknak zöld-fürtyeit, és minden dolgot megszerentséltettem, az ő engesztelésére, a' halálon kívűl. Már nints egyébb hátra, hanem hogy az ő megkérleléséért én meghallyak; és meg is fogok halni örömest, csak hogy bizonyos légyek affelől, hogy ő azon örűlni fog, vagy keseregni, nem is tudom e' két dolog közzűl, mellyiket kívánjam inkább. Bár a' szánakozás inkább jutalmaztatná meg az én hittségemet, és inkább kipótolná az én halálomat; de nem kell ollyas valamit kívánnom, a' melly megzavarja az ő kedves szemeinek gyönyörűen tündöklő fényét, és búval gyötörje az ő szép mejjét.

Tirzis.

De lehettséges é, hogy ha ő valaha illyen szavaidat hallaná, meg ne szeretne téged?

Amintás.

Nem tudom, nem is gondolnám; ha nem fut az én szavaimtól, mint az Áspis az ígézéstől.

Tirzis.

Tsak légy jó bizodalomba, mert én kitsinálom azt, hogy ő téged meghalgasson.

Amintás.

Vagy semmit sem nyersz, vagy ha azt kinyered, hogy én vele szólhassak, én majd semmit sem nyerek beszédemmel.

Tirzis.

Miért esel ennyire kéttségbe?

Amintás.

Igazságos okom van a' kétségbeesésre; mert a' bőlts Mopsus nékem előre megmondta az én kegyetlen történetemet, Mopsus, a' ki érti a' madarak beszédét, 's a' fűvek' és a' források' erejét.

Tirzis.

Mitsoda Mopsusról beszélsz te? Arról a' Mopsusról, a' ki nyelvén mézes szókat hordoz, és ajakain barátságos mosolygást, és kebelébe álnokságot, inge alatt borotvát tart? No, éppen jó, tsak légy jó szívvel, mert azok a' nyomorúlt prognostikumok, a' mellye-

ket ő árúl a' balgatagoknak, azzal a' felberzesztett szeműldökkel, soha sem fognak bétellyesedni, és én tapasztalásomból tudom azt a' mit néked mondok, tsak abból is a' mit ő teneked jövendőlt, remélhetni bóldog végét a' te szerelmednek.

Amintás.

Ha tapasztalásodból tudsz valamit, a' mi reménységemet erősíttse, ne halgasd azt el.

Tirzis.

Örömest elmondom azt. Mikor engemet az én első szerentsém ezen erdőkbe vezetett, akkor megesmértem őtet, és én is ollyannak gondoltam, mint a' millyennek te gondolod: azonközben eggy bizonyos nap szükségem is kedvem is vólt oda menni, hol az a' Nagy Város fekszik a' fojó víz partyán, és őtet affelől megkérdeztem, és ő nékem azt mondta: ama' nagy főldre fogsz menni, hol az álnok és ravasz városiak, és a' gonosz szívű udvariak tsúffá tesznek, és tsúnya játékot úznek belőllünk vígyázatlan paraszt emberekből: mindazáltal, Fijam, eggy vígyázással, és ne közelíttsnagyon oda, a' hol tarka barka és aranyos ruhák vagynak, és bokréták és tzímerek, és újj szabású Hatzukák: de mindenek felett vígyázz, hogy a' gonosz Fátum, vagy az ifjúi kivánság a' tsetsebetsék magazínnyába ne vi-

gyen tégedet, ah kerüld, kerüld ezt a' bűbájozott hellyet! Mitsoda helly ez? én kértem tőle; és ő azt felelte, ott laknak a' boszorkányok, kik varázslásokkal mindenen keresztül látnak és hallanak. A' mi gyémántnak láttzik és finum aranynak, üveg az, és réz; és azok az ezüst katulyák, a' mellyeket kintsel rakva gondolnál, jukas hójagokkal tellyes kosarok; itten a' kőfalak mesterséggel vagynak tsinálva, mellyek beszélnek és felelnek a' beszélőknek; még nem is darab szókat felelnek vissza, mint az Ekhó szokott a' mi erdeinkbe, hanem visszsza adják azt egésszen, még ollyat is toldván hozzá, a' mit más nem mondott. Az asztallábboknak, az asztaloknak, a' lótzáknak, a' padoknak, a' Superlátoknak, és Szőnyegeknek, és az szoba 's házbeli minden készületeknek nyelvek és szavak van, 's mindég kiabálnak. Ottan a' tsetsebetsék apró Leány gyermekek formájokban keringkeringborsóznak; és ha oda eggy néma bémenne, a' néma is a' maga tsúfjára bohókáskodna. De e' még a' kissebb baj, a' mi rajtad eshetne, te még ottan el is változhatnál fűzfává, vízzé, vagy tűzzé, könyhullatás vizévé, és sóhajtások tüzévé. Így szóllott ő; és én ezzel a' tsalfa jövendőléssel a' Városba mentem; és a' mint a' jóltévő ég térített, vak szerentséből mentem el arra, a' hol az a' bóldog lakó hely van, onnan Hat-

tyúk', Nimfák', és Sirenek' mennyei Sirenek hangos és kellemetes szavai jöttek kifelé; és onnan édes és tiszta hangok repestek ki, és minden egyébb gyönyörűség, úgy hogy meghökkenvén örömmel és tsudálkozással állottam ott jó darabig. Az ajtónál vólt, mintegy azon szépségeknek őrizetére, eggy nagy Lelkűt mutató, és izmos ember, a' kitől a' mennyibe megértettem, kételkedhetni, ha vallyon ő Vezérnek jobb é, vagy Vitéznek; a' ki nyájas és eggyszer'smind méltóságos tekíntettel, királyi jószívűséggel hívótt bé engemet, Ő nagy és betsülletes létére engemet meg nem vetett, egy alatsony emberkét. Oh! mit hallottam? mit láttam akkor? mennyei Istenaſſzonyokat, gyönyörű és szép Nimfákat, melly ragyogványokat és Orfeusokat láttam ott; és még némelly Szépeket, fátyol nélkűl, felhő nélkűl, mint a' miképpen jelenik meg a' halandóknak a' szűz hajnal, hintvén arany és ezüst harmattseppeket és súgárokat, és tenyésztetve tündökleni. Láttam, körös körűl Fébust és a' Mú'sákat; és a' Mu'sák között eggyütt űlni Elpínust; és abba pontba érzettem, hogy magam magamnál nagyobbá tétettem; megtelvén olly' virtussal, megtelvén olly Istenséggel, hadakat és Vitézeket énekeltem, neheztelvén a' Pásztori darabos versezetre. És jóllehet azután (a' mint másnak tettzett) viſſzatértem ezekre az erdők-

re, de megtartottam eggy részét annak a' Léleknek nem is hangzik már alatsonyt az én sípom, mint az előtt szokta; hanem kevélyebb és harsogóbb szóval a' trombitákkal vetélkedvén tőlti bé az Erdőket. Meghallott azután engemet Mopsus, és gonosz tekíntettel nézvén én reám, megbabonázott engemet, a' honnan én elrekedtem, és azután sokáig halgattam, mikor a' pásztorok azt gondolták, hogy engemet a' Farkas látott vólna meg, és a' Farkas ő vala. — Ezt azért mondottam tenéked, hogy tudd meg mennyire méltó hitelre az ő beszéde, és tsak azért is jól kell reménylened, mert ő azt akarja, hogy semmit se reményly.

Amintás.

Szeretem hallani mind azt, a' mit beszéltél; te reád bízom tehát az én életem' gondját.

Tirzis.

Nékem arra gondom leſſz. Te fél óra alatt légy itten.

Kar.

Oh gyönyörű Arany Kor! nem éppen azért, hogy téjjel fojt a' fojóvíz, és mézzel tsepegett az erdő; nem azért, hogy az ő gyümöltsöket a' szántóvastól meg nem érdekelve adták a' földek, és a' kígyók harag vagy méreg nélkül bojongottak; nem azért, hogy a' setét felhő nem terjesztette még ki gyász szőnyegét; hanem olly örökös tavasszal, mint a' millyen most gyúlad és virít, mosolygott tündökölve és kiderűlve az ég; sem a' bújdosó fenyőfa nem vitt a' más partyára vagy hadat, vagy portékát.

Hanem tsupán tsak azért, hogy az a' valóság nélkül való haszontalan név, az a' tévelygéseknek bálványa, az a' tsábítás bálványa, az a' melly annak utánna az eszelős kőfségtől tiszteſségnek neveztetett (a' melly a' mi természetünknek Tirannusává tette őtet) az ő alkalmatlan kínzásait nem zavarta a' szerelmes nyájnak víg édesſége közzé; nem is vólt az ő kemény törvénnye, azoknak a' szabadsághoz szokott Lelkeknek; hanem az az arany és bóldog törvény, mellyet a' Természet mettszett: — — —

Akkor a' virágok és vizek között édesdeden danoltak, és tántzoltak, az apró szerelmek ív nélkül, és fáklya nélkül; eggyütt űltek

a' Pásztorok és Nimfák, ſzavaikat elegyítvén nyállyas ſuttogásokkal, és a' ſuttugásaikat ſzoroſsan egymásba tsimpajkódzó tsókokkal; a' — — szűz Leányka felfedezte friss rózsait, mellyeket most rejtegető — koſarában titkol, és az ő — ép és kemény almáit; és gyakorta a' forrásba vagy tóba játtzani láttatott szeretett Leánykával a' Szerelmes.

Te takartad el előſſzör, Tiszteſség, a' gyönyörködtető forrásokat, megvonván annak vizét a' szerelmes szomjúságtól. Te tanítottad meg a' szép szemeket, hogy magokba zárattatva maradjanak, és az ő szépségeiket mások előtt rejtekbe tartsák. Te szedted fátyolba a' szélnek eresztett hajakat. Te az édes enyelgéseket — mordokká és makatsokká tetted. A' szóknak zabolát adtál, és a' lépéseknek mesterséget, egyedűl a' te munkád ez óh Tiszteſség! hogy — — —

És a' te jeles tetteid a' mi kínaink, és könnyhullatásaink; de te szerelemnek és természetnek Ura, te — meghódoltató, mit tsinálsz a' berkek között, mellyek a' te nagyságodat bé nem foghattyák; menj tova, és verd ki az álmot a' méltóságok' és hatalmasok' személlyéből. Minket itten megvetett és alatsony Népet engedj nálad nélkűl élni. — — —

— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —

Nékünk az ő rövid világa elrejtődik, és az álom örökös éjtszakát hoz fel reánk.

MÁSODIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

SZATIRUS egyedül.

Parányi a' Méh, de parányi tsípésével ugyan nehéz, ugyan fájdalmas sebeket ejt; de, mi kissebb portéka a' szerelemnél, ha minden szűk házakon bémegy; és elbúvik minden szűk házakba? most a' szemhéjjak' árnyéka alatt; majd azokba a' pitziny gödrötskékbe, mellyeket eggy édes mosolygás ejt a' szép ortzákban; és még is olly igen nagy, olly halálos, és olly gyógyíthatatlan sebeket ejt. Jaj nekem! mert tsupa seb már, és tsupa vér nékem minden belső részem; és ezer Millingjei vannak Szilvia' szemeibe a' kegyetlen szerelemnek. Kegyetlen szerelem, kegyetlen Szilvia, és vadabb mint az Erdők. Oh mennyire

illik néked ez a' Név: és melly előrelátó vólt az, a' ki néked azt adtá. Az Erdők Kígyókat, Oroszlányokat, és Medvéket lappangtatnak az ő zőldjeiken belől: te a' te Mellyeden belől gyülőlséget, bossúságot, és kegyetlenséget rejtegetsz; gonoszabb Vadakat a' Kigyóknál, Oroszlányoknál, és Medvéknél: mert ezek megszelídűlnek, de azokat sem könyörgés, sem ajándék által meg nem szelídíthetni. Jaj nékem! mikor én tenéked új Virágokat hozok, te azokat makatsúl megveted; talám mivel sokkal szebb virágid vagynak szép artzúlatidon. Jaj nekem, mikor tenéked gyönyörű Almákat nyújtok, te azokat bosszankodva megútálod; talám mivel gyönyörűbb Almáid vagynak kosaradban. Bóldogtalan fejem! mikor téged az édes mézzel kínállak, te azt finnyásan fel sem veszed; talám mivel sokkal édesebb Mézed vagyon Ajjakidon. De ha az én szegénységem valamit ollyast nem ajándékoztat tenéked, a' mi tebenned szebb és édesebb ne vólna; tulajdon magamat ajándékozom tenéked: hát miért tsúfolod ki, miért iszonyodsz igazságtalanúl ettől az ajándéktól? én nem vagyok megvetni való, és ha jól megláttam magamat a' hígadtt tengerbe, mikor tegnap előtt elhalgattak a' szelek, és ő hab nélkűl feküdtt. Ez az én vérszínű posám; ezek az én terpedtt vállaim; és ezek az én vastag 's ízmos karjaim;

és ez a' sertés Melly; és ezek az én béfedett Tsípeim Férjfiságnak, és erőnek jelei: és ha ezt nem hiszed, ám próbáld meg. Mit akarſz te azokkal a' gyenge fitzkókkal tsinálni, kiknek ortzájik még alig virágzik az Ifjú ſzőr lágy pelyhével, és a' kik meſterséggel ſzedegetik rendbe hajaikat? Aſſzonyok azok ábrázattyokba is, erejekbe is; mond bár hogy kövessen téged valamellyik az erdőkön a' hegyeken, 's a' medvék és a' vaddisznók ellen hartzollyon meg éretted. Nem vagyok én otsmány nem; nem is azért útálsz meg engemet, mintha én úgy termettem vólna, hanem egyedűl azért mert ſzegény vagyok. Ah! mert a' Majorok követik a' nagy Városok' példáját, és valósággal az arany ſzázad ez, mivel tsupán az arany győz, és az arany uralkodik. Oh akárki vóltál te, ki legelőſzör tanítottad árúba tenni a' ſzerelmet, légyenek átkozottak a' te eltemettetett hamvaid, és fagyos tsontaid, és ſoha ſe' találtasson ollyan Pásztor, vagy Nimfa, ki ott elmenvén azt mondja nékiek: NYUGODJATOK BÉKÉVEL; hanem mossa azokat az esső, és hánnya veſse a' ſzél, és tiſztátalan lábaival tapodja azt a' nyáj, és az útazó. Te gyaláztad meg legelőſſzör a' Szerelem' nemeſségét. Te tetted keserűkké az ő víg édeſségeit. Az eladó ſzerelem, az aranynak raboskodó ſzerelem, nagyobb és irtóztatóbb és otsmányabb mon-

ſtrum, valamit tsak a' föld teremhet, vagy a' tenger a' habok között. De miért panaſzolkodom híjába? minden állat él azzal a' fegyverrel, a' mellyet az ő mentségére adott a' terméſzet: a' ſzarvas a' futást veſzi elő: az oroſzlány a' körmeit, és a' tajtékzó vaddisznó, agyarát, és az aſſzonynak hatalma és fegyvere, a' ſzépség, és a' kellemeteſség. Én miért nem veſzem elő az én mentségemre az erőſzakoskodást, ha engemet ſzerré tett a' terméſzet az erőſzakra és a' ragadományra, erővel rajta, elfogom ragadni azt, a' mit az a' Leány megtagad én tőlem háládatlan lévén a' ſzerelem érdeméhez. Mert a' mint eggy ketskés mondta nékem a' minap, a' ki éſzre vette az ő ſzokását. Ő gyakorta eggy forrásra ſzokott járni, hogy magát megfriſsíttse, és nékem megmutatta azt a' helyet: én azt tettem fel magamba, hogy ottan a' haraſztok és bokrok között majd elbúvok, és megvárom, míg oda jön, és mihejt jó idejét fogom látni, utánna iramodom, 's nyakon kapom őtet. Mitsoda ellenkezést tehetne majd akkor futásával, vagy karjaival, egyy gyenge Leányka én ellenem, ki olly gyors és birós vagyok? Ám — —

— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —

MÁSODIK JELENÉS.

DAFNE, TIRZIS.

Dafne.

Tirzis, a' mint én néked megmondtam, én észrevettem, hogy Amintás szeretné Silviát, és Isten tudja, mennyi jó szolgálatot tettem ezért, és tenni kívánok most is annál örömestebb, hogy most hozzá járúlnak a' te könyörgéseid is: de hamarább rá mehetnék eggy Tinónak eggy Medvének eggy Tigrisnek megszelídítésére, minteggy eggyűgyű Leánynak, eggy olly oktoba mint szép Leánynak, ki még azt sem veszi észre, melly tüzesek, 's melly élesek az ő szépségének fegyverei, hanem mosolygásával és kedveltetésével megöl mást, és azt megölvén sebhetésébe semmit se tud.

Tirzis.

De mellyik az, az annyira eggyűgyű Leány, a' ki kijővén a' bőltsőből azonnal ne tudja azt a' mesterséget, hogy szépnek láson, hogy tettzetes légyen, hogy kedveltetésével gyilkoljon, és hogy tudja mitsoda fegyver sebesít, mellyik öl 's mellyik gyógyít meg, és hoz vissza az életre?

Dafne.

Kitsoda illy nagy meſterségnek a' meſtere?

Tirzis.

Te tsak tettetel és engemet kísértesz: az a' ki a' madarakat dallásra és repülésre tanítja, a' halakat az úſzásra, a' kosokat a' türkölésre, a' bikát, hogy ſzarvával ökleljen, és a' pávát, hogy az ő ſzemekkel tarkázott tollainak pompáját kiterjeſſze.

Dafne.

Kinek hívják azt a' nagy meſtert?

Tirzis.

Dafnénak hívják.

Dafne.

Hazug állat.

Tirzis.

'S miért? Nem vagy te ſzer arra, hogy ezer Leányt is tarts Oskoládba? bátor, ha igazat kell ſzóllanunk, nints ſzükségek a' meſterre; meſter a' terméſzet, hanem hogy az Anyáknak és Dajkáknak is van még ott néminémű réſzek.

Dafne.

Eggy ſzóval te töksi, és tsintalan vagy. Moſtan hogy igazat ſzóljak, nem mondom ki ítéletemet, hogy vallyon Szilvia eggyűgyűts-

ke é, a' mint láttſzik ſzavaiból, és tselekedeteiből: tegnap előtt láttam eggy jelenséget: a' melly engem a' felől kéttségbe hoz. — Én őtet amott a' Város mellett találtam, azon a' nagy rétségen, a' hol a' posványok között fekſzik eggy ſzigetetske, azon felyűl eggy tiſzta és tsendes tó, egéſſzen ollyan formán andalogni, hogy tulajdon magával láttzott ſzerelmeskedni, és egyſzer'smind tanátsot kérni a' vizektől, mitsoda rendel kellene elrakni hajait homloka felett, és hajai felett a' fátyolát, és a' fátyol felett azon virágokat, mellyeket kebelébe tartott; és gyakorta eggymásután most eggy fagyal virágot vett fel, majd eggy ró'sa ſzálat, és azt hóſzín nyakához, pirosló ortzájihoz vitte, és a' ſzíneket öſzve illegtette, és annakutánna mintegy örűlvén a' győzedelmen, büszke moſolygás villámlott ki tekíntetén, 's úgy láttzott; mintha ezt mondta vólna: én valóba meggyőzlek titeket, 's nem is az én ékeſségemre hordozlak benneteket, hanem tsupán tsak a' ti megſzégyenűléstekre, hogy minden láſsa mennyivel alább valók vagytok nállam. De míg ő piperézte, és ſzerelmesen nézegette magát, történetből hátrafordúlt, 's éſzrevette, hogy én őtet éſzrevettem, és elpirúlván azonnal felállott, és a' Virágokat elhullatta. Azalatt mennél jobban nevettem az ő pirúlásán; ő annál jobban elpirúlt az én nevetésemen; de

minthogy még hajainak eggy része vólt öszveszedve, a' más' része szanaszét vólt, egyszer vagy kétszer szemeivel a' tanátsadó forráshoz futott, és magát mintegy lopva nézte, attól tartván, hogy én az ő tekintetébe fogok tekinteni; és magát fel nem tsínosítva látta, 's így is tettzett magának, mert magát szépnek látta fel nem tsínozva is. Én ezt mind észrevettem és halgattam.

Tirzis.

Te nékem éppen azt beszélled, a' mit én gondoltam, hát nem jövendőltem é meg?

Dafne.

Igazán megjövendőlted, hanem valóba merem mondani, hogy annakelőtte, nem vóltak a' Pásztor Leánykák, sem a' Nimfák sem én nem vóltam ollyan gyermekségemben. A' világ vénhedszik, és vénhedvén néki komorodik.

Tirzis.

Talám még akkor nem forgottak olly gyakran a' Városiak az erdőkön, és a' mezőkön; sem a' mi mezőségi Leánykáink nem szoktak olly gyakran menni a' Városba; már most öszve elegyedtek a' fajok és az erkőltsök. Hallod, nem tselekedhetnéd azt meg, hogy valamellyik nap ráállana Szilvia, arra, hogy véle beszéljen Amintás, vagy magánoson, vagy legalább a' te jelenlétedbe.

Dafne.

Nem tudom: Szilvia felette durtzás.

Tirzis.

Ő is ſzerfelett betsületre vigyázó.

Dafné.

Iſten neki, a' betsületre vígyázó ſzerelmesnek, valójába arra eſzeld, hogy tsak másképpen bánjon a' dologgal, minthogy ő ollyan a' ki ſzerelmet akar tanúlni, felejtse el a' betsületet, merjen, kérjen, sürgeſsen, alkalmatlankodjon, utóljára lopjon, és ha e' ſem elég még ragadjon is; hát nem tudod te, hogy van teremtve az Aſſzony? fut, és futván óhajtja, hogy elérjék; megtagad valamit, és óhajtja hogy ezt tőle elkapják; hartzol, és hartzolván óhajtja, hogy őtet meggyőzzék. Ládd Tirzis én veled bizakodva beſzéllek.

Tirzis.

Hanem kérlek tégedet, édes Dafném, a' te virgontz ifjúságodnak édes emlékezetére, hogy ſegítts engemet ſzegény Amintás felsegéllésére, a' ki haló félben van.

Dafne.

Oh mitsoda különös, ſzent kénſzerítést talált fel ez az oſtoba, hogy engemet az én ifjúságomra emlékeztet, az elmúlt jóra, 's a'

jelen való unalmas állapotra. De hát mit akarsz hogy tselekedjen?

Tirzis.

Néked sem éfzre sem tanátsra nints fzükséged: nem kell egyébb, tsak hogy kívánsága tellyesítésére vedd rá magad.

Dafne.

Jól van; mindjárt megmondom Szilviának és nékem most mindjárt menni kell az úgy nevezett Diánna forrására, oda, hol az édes vizekre édes árnyékot vét az a' Plátánus, melly friss ülő hellyel kínálja a' vadászó Nimfákat, ott bizonyoson tudom, hogy megfogja fereſzteni szép tagjait.

Tirzis.

De még is oſztán?

Dafne.

De még is oſztán, mindjárt meg fogod érteni: ha van eſzed, e' légyen elég.

Tirzis.

Értem: de nem tudom, leſſz é néki annyi méréſzsége.

Dafne.

Ha nem leſſz, feküdjön le, várakozzon hogy más kereſse meg őtet.

Tirzis.

Ő valóba ollyan, hogy azt megérdemli.

Dafne.

De nem kívánnánk eggy kitsit te magadról beſzélni? Noſza Tirzis, nem akarnál é te megſzerelmesedni? még ifjú vagy, 's nem vagy huſzonnégy eſztendős (ha jól jut eſzembe, mikor gyermek vóltál) henyeségbe kívánsz élni, 's öröm nélkűl? mert tsak a' ſzeretés által tudja meg az ember, mi a' gyönyörködés.

Tirzis.

A' Vénus' gyönyörködéseit nem múlatja el az az ember, a' ki kerűli a' ſzerelmet; hanem a' ſzerelem' édeſségeit keserűség nélkűl ſzedi 's kóſtolja.

Dafne.

Ízetlen az az édeſség, a' melly eggy kis keserűséggel nints megfűszerſzámazva, 's nagyon doſztig tartja az embert.

Tirzis.

Jobb nagyon jól lakni, mint ételközbe, 's étel utánn is mindég éhesnek lenni.

Dafne.

De nem úgy van, ha az ember bír az étellel, és a' néki tettzik, 's annak kóſtolása mindég újj kívánságot ſzerez bennünk a' kóstolásra.

Tirzis.

De ki bírja úgy azt, a' mi neki tettzik, hogy mikor megéhezik, mindég kéſzen találja azt?

Dafne.

De ki leli fel a' jót, ha azt nem keresi?

Tirzis.

Veſzedelmes azt keresni, a' mit ha megtalálunk, gyönyörködtet, de ſokkal jobban kínoz ha fel nem találjuk: akkor lehet látni, hogy Tirzis ſzeret, mikor Ámor az ő féſzkében nem fog többé könnyeket és sóhajtásokat tartani, eleget sírtam már én, és sóhajtottam, fojtaſsa más is a' maga dolgait.

Dafne.

De nem vígadtál még eléggé.

Tirzis.

Nem is kívánok vígadni ha olly drágán kell azt venni.

Dafne.

Kéntelen fogsz ſzeretni, ha készakartva nem akarsz.

Tirzis.

De nem kénſzeríthetni azt, a' ki távol van.

Dafne.

De ki van távol a' ſzerelemtől?

Tirzis.

A' ki fél és fut tőle.

Dafne.

'S mit tesz futni attól, a' kinek ſzárnyai vannak?

Tirzis.

A' ſzületni kezdő ſzerelemnek kurták a' ſzárnyai, alig tarthatja fel azokat, és nem repűl velek.

Dafne.

De nem veſzi ám az ember észre, mikor ſzületik ő, és mikor azt éſzre véſzi az ember, már akkor nagy és repűl.

Tirzis.

Nem ám, ha nem látta máskor az ő ſzületését.

Dafne.

Majd megláſsuk, Tirzis, ha elfuthatsz é, a' mint mondod; én esküſzöm néked, majd mikor úgy teſzel mint a' Kengyelfutó, vagy a' Szarvas, hogy mikor téged majd ſegedelemért könyörögni látlak, nem tennék a' te ſegedelmedért eggy lépést, eggy ſzót, nem mozdítanám érted a' kis újjamat is, vagy tsak a' ſzemem pilláját.

Tirzis.

Kegyetlen! vólna é annyi lelked hogy engem halva látnál? ha azt akarod, hogy én ſzeretſek, ſzereſs te engemet: eggyezteſsük ſzerelmünket.

Dafne.

Te engemet tsúfolsz, és talám nem érdemleſſz illyen ſzeretőt, ah mennyit megtsal a' ſzines mázos tekíntet.

Tirzis.

Nem tsúfolódom biz én nem; de te illyen esküvés mellett nem fogadod el az én ſzerelmemet; éppen a' mint ſzokása minden fejér ſzemélynek: hanemha néked nem kellek, ſzerelem nélkűl fogok élni.

Dafne.

Megelégedve élly inkább, mint valaha óh Tirzis henyeségbe élly, mert a' henyélésbe tsirádzik mindég a' ſzerelem.

Tirzis.

Oh Dafne! ezt a' henye nyúgodalmot nékem az Iſten ſzerzette: az a' kit köztünk Iſtennek lehetne tartani; kinek teméntelen tsordák, temérdek nyájak legelnek eggyik tengertől fogva a' másikig, mind a' termékeny mezőségnek vidám legelőin, mind az Apenninus bértzes hátain. Ő azt mondotta nékem, mikor engemet

magáéva tett: Tirzis, más kergefse a' Farkasokat és lopókat 's őrízze az én kővel kerített aklaimat; más a' büntetéseket 's a' jutalmakat oſſza ki az én ſzolgáimnak; más legelteſse 's őrízze az én nyájamat, másnak a' gyapjúra és téjre légyen gondja; és más azokat kioſſza: Te énekelly minthogy most ſemmi dolgod nints; a' honnan igazságos dolog, hogy ne a' földi ſzerelem enyelgéseit, hanem a' hellyett ditső Őseit az én élő és igaz (nem tudom őtet minek nevezzem) Apollómnak, vagy Jupiteremnek, mert tselekedeteivel 's tekintetével mind a' kettőhöz hasonlít; az ő Saturnusnál és Celusnál méltóságosabb Őseit énekellye mezei Mú'sám, Királyi jótéteményének kipótolására, és bár tiſztán vagy reketten énekel is ő azt meg nem útállya. Nem éneklem őtet, mert néki méltóbban nem udvarolhatok, mintha tsak halgatok, és magamba tisztelem: hanem ſoha ſem fognak az ő óltárai az én virágim és illatozó tűznek kellemetes füſtje nélkül lenni; és ez az eggyűgyű 's buzgó ſzent tiſztelet, akkor fog az én ſzívemből kivétetni, mikor a' levegőbe levegővel fognak legelni a' ſzarvasok, 's mikor a' folyóvizek megváltoztatván az ő árkokat és fojásokat, a' Persa, Sequánából; a' Frantz, a' Tigrisből fog inni.

Dafne.

Óh! te fellengősen jársz: noſza ſzálly le eggy kevéſsé a' mi feltételünkre.

Tirzis.

Ez az a' ſzempillantás, mellybe te a' forrásra menvén Szilviával, igyekezz őtet meggyengíteni; én pedig az alatt azon leſzek, hogy Amintás oda menjen, és talám az én munkám nem fog könnyebb lenni a' tiédnél, most eredj.

Dafne.

Én megyek, de a' mi feltételünket más megértette.

Tirzis.

Ha jól felvehetem meſſziről az ábrázatját Amintás az, a' ki amonnan kibökken. Éppen ő.

HARMADIK JELENÉS.

AMINTÁS, TIRZIS.

Amintás.

Akarom látni mire mehetett Tirzis, és ha ſemmit ſem tsinált, elébb mintsem magam legyek ſemmivé, megölöm magamat annak a' kegyetlen Leánynak ſzemei előtt. Néki a' kinek annyira tetzik az én ſzívemnek ſebe, mellyet az ő ſzép ſzemei ejtettek, bizonnyal haſonlóképpen kell tettzeni az én ſzívem ſebének mellyet ſaját kezem ejt.

Tirzis.

Vígaſztaló újságokat jelentek tenéked, Amintás, ſzakaszd félbe addig ezt a' nagy keſerűséget.

Amintás.

Jaj nekem, mit mondaſſz? mit hozol, életet vagy halált?

Tirzis.

Életet és megmaradást hozok; ha azoknak ellenébe mersz menni, hanem ſzükség ám, Amintás, embernek lenni, ugyan mérész embernek.

Amintás.

Mitsoda bátorságra van ſzükség, és ki ellen?

Tirzis.

Ha a' te Szerelmesed eggy erdőnek közepébe vólna, melly körül vétetvén legmagaſsabb kőſziklákkal, rakva vólna a' Tigrisek és Orofzlányok barlangjaival, elmennél é oda?

Amintás.

Elmennék oda nyúgodtt, és víg Lélekkel inkább, mint a' mezei Innepnek tántzára.

Tirzis.

És ha ő a' bujnyikok és fegyverek között vólna, elmennél é oda?

Amintás.

Elmennék oda nagyobb örömmel és készséggel, mint a' megſzomjúzott ſzarvas a' kútfőre.

Tirzis.

Nagyobb munkára nagyobb méréſzség kell.

Amintás.

Elmegyek keresztül az rohanó víz omláſokon, mikor az elolvadtt hó feldúzzadva küldi őket a' Tengerre; elmegyek kereſztül a' tűzön és a' poklokra, tsak ő ott legyen, ha ugyan pokol lehet az, a' hol olly ſzép teremtés

van: tsak rajta, nyilatkoztaſs ki előttem mindent.

Tirzis.

Hallod.

Amintás.

Mond ſzaporán.

Tirzis.

Szilvia téged eggy forrásnál vár, — — és egyedűl elmernél é oda menni?

Amintás.

Oh mit mondaſſz? Szilvia vár engem — — — és egyedűl?

Tirzis.

Egyedűl, hanem hogy Dafne is ott van, a' ki mi velünk tart.

Amintás.

— — — vár ő engemet?

Tirzis.

— — — hanem — —

Amintás.

Jaj nékem, mit hanem? Te halgatsz, Te engemet megölsz.

Tirzis.

Hanem nem tudja ám, hogy te oda akarſz menni.

Amintás.

Kemény következés, a' melly egéſſzen méreggel futtya el az előbbeni édeſſégeket: Ugyan mitsoda meſterséggel gyötörsz te engemet kegyetlen? kevésnek láttzik hát te előtted hogy én ſzerentsétlen vagyok, hogy te is nevelni jöſſz az én nyomorúságomat?

Tirzis.

Ha az én gondolatom ſzerént tselekeſzel, meglásd hogy bóldog leſzel.

Amintás.

Hát mit tanátsolsz?

Tirzis.

Hogy te — — — — — — — — — —

Amintás.

Az Iſten ne adja, hogy valaha ollyast tselekedjek, a' mi néki kedve ellen légyen; ſoha ſemmi ellenére valót nem tselekedtem eddig, kivévén hogy őtet ſzerettem; és ez én rajtam erőſzak vólt, az ő ſzépségének erőſzakja, 's nem az én véttségem, ſoha ſe történnyen meg tehát az, hogy én a' mennyibe lehet kedvét ne kereſsem neki.

Tirzis.

No tsak erre felelj; ha a' te hatalmadban vólna, hogy őtet ne ſzeresd, felhagynál é az ő ſzerelmével, azért hogy ő előtte kedvet találj?

Amintás.

Azt ſem engedi meg Ámor nékem, hogy azt mondjam; ſem hogy még tsak képzelheſsem is, hogy én valaha, az ő ſzerelmét elhagyjam, ha ſzinte lehetne is.

Tirzis.

És így te az ő truttzára ſzeretnéd őtet, mikor le lehetne tenned az ő ſzerelméről?

Amintás.

Az ő truttzára nem, hanem tsak ſzeretném őtet. —

Tirzis.

És így akaratján kívűl.

Amintás.

Igen is valósággal.

Tirzis.

— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —

Amintás.

Ah Tirzis, Ámor feleljen én hellyettem, a' ki mennyit beſzéll az én ſzívemnek közepében

el nem mondhatom. Te nagyon okos ravasz vagy, már hoſſzas tapasztalásod által a' ſzerelemről való beſzéllésben, nékem megköti nyelvemet, az, a' ki ſzívemet megköti.

Tirzis.

Tehát tsak ne menjünk el?

Amintás.

Én el megyek, de nem a' hova te gondolod.

Tirzis.

Hát hova?

Amintás.

Halálra; ha az én haſznomra egyebet nem tsináltál tsak a' mit most beſzéltél.

Tirzis.

Hát kevésnek láttzik ez te előtted? Azt gondolod tehát balgatag, hogy Dafne az oda való menetelt tanátsolta vólna, ha nem látta vólna óldalrói a' Szilvia' ſzívét. Hát ha ő tudja azt de nem akarja, hogy másnak tudtára légyen hogy ő azt tudja: — — — — — — — — Nohát hol van az a' Te néki tettzeni óhajtó kívánságod? — — — — — — — — Néked balgatag mivel leſſz több, haſznod az eggyik médból mint a' másikból?

Amintás.

De ki tesz engem arról bizonyoſsá, hogy néki van arra kívánsága?

Tirzis.

Óh eſztelen! ihol te éppen azt a' bizonyságot kívánod, a' melly néki nem tettzik, és a' melly igazság ſzerént nem is tetzhetik 's néked keresni nem kell. De hát arról is ki teſz téged bizonyoſsá, hogy ezt nem kívánja? hátha kívánná? 's nem mennél el? egyenlő a' kéttség és a' baj: ah valóba jobb méréſzen halni meg mint gyáván. Te halgatsz; te meggyőzettettél, vald meg most ezt a' veſzteségedet, a' melly nagyobb győzedelemnek fog oka lenni: mennyünk.

Amintás.

Várakozz.

Tirzis.

Mit, várakozz? hát nem tudod é, hogy az idő múlik.

Amintás.

Ah gondolkozzunk elébb rólla — — — — — — — —

Tirzis.

Az úton gondolkozzunk majd arról a' mi még hátra van; — — — —

K a r.

SZERELEM! mitsoda oskolában, mitsoda meſtertől tanúlhatni meg a' Te annyira hoſſzas és kéttséges ſzerető meſterségedet? Ki tanít meg minket annak megfejtésére, a' mit az elme ért, mikor a' Te ſzárnyaidon az Egek felett repűl? éppen nem a' tűdós Athene, ſem a' Lyceum nem mutatja azt meg; nem Fébus a' Helikonon, ki a' ſzerelemről úgy beſzéll, mint a' ki azt tanúlja; hidegen ſzóll arról és keveset; nints tűzes ſzózatja mint Te hozzád illene; nem emeli fel az ő gondolatit a' te ſzent titkaidig.

SZERELEM! egyedűl tsak Te vagy méltó meſtere önnön magadnak: és egyedűl Te vagy tulajdon magadtól kinyomtattatva. Te tanítod meg a' legparaſztosább elméknek azokat a' tsudálatos dolgokat olvasni, mellyeket ſzerelmes betűkkel írtt tulajdon kezed a' más ſzemeiben: Te a' ſzép termékeny ſzózatokban fejted ki a' te híveidnek nyelveket, és gyakorta (óh különös és újj ékesen ſzóllása a' ſzerelemnek) gyakorta eggy zavart mondásban, 's félbeſzaggatott ſzókban jobban kinyomódik a' Szív, 's jobban láttatik inditani, mint a' piperézett és tudós ígékkel. Még a' halgatásban is ſzokott lenni könyörgés és beſzéd.

SZERELEM! olvaſták bár mások a' Szókratesi könyveket, mert én két ſzép ſzembe megtanúlom ezt a' meſterséget: és elfognak veſzni a' legtudósabb tollaknak versei az én erdei versem mellett, mellyeket durva kéz vésett durva kéregbe.

HARMADIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

TIRZIS, KAR.

Tirzis.

Óh határ nélkül való kegyetlenség! Oh háládatlan ſzív! Oh háládatlan Leány! Oh három 's négyſzerte háládatlan aſſzonyi Nem! 's ugyan te is terméſzet, te gyáva míves, miért tetted az Aſſzonyoknak tsupán tsak ábrázattyokra, és azon is kívűl mind azt, a' mi bennek nemes, ſzelíd, és ſzíves; 's minden egyébb réſzeiről elfelejtkeztél. Ah ſzegény, talán megölte magát, ſehol ſe találom őtet. Én már három órája, hogy őtet azon a' hellyen keresgé-

lem, a' hol hagytam, és itt a' környéken mindenütt, 's nem találom se' magát, sem az ő lépésének nyomait. Ah mert bizonyosan megölte magát; majd tudakozódom felőlle azoktól a' Pásztoroktól a' kiket amoda látok: Barátim! láttátok é Amintást, vagy hallottatok é felőlle valami szerentsét?

Kar.

Te nékem olly megzavarodottnak láttzol, 's mi ok szerzi aggodalmadat? honnan van ez az izzadttság, ez a' lihegés? van valami baj? noſza közöld velünk, hadd tudjuk mi is.

Tirzis.

Félek az Amintás veszedelmétől; láttátok é őtet?

Kar.

Mi azólta nem láttuk őtet, miólta te veled ez előtt jó darab idővel elment; de mitől félted őtet?

Tirzis.

Hogy magát megölte légyen saját kezével?

Kar.

Magát, saját kezével, hát miért? mi okát gondolsz annak?

Tirzis.

A' gyűlőlséget és szerelmet.

Kar.

Két hatalmas ellenség öszveadván magát, mit nem tsinálhat? hanem beſzélj világosabban.

Tirzis.

Hogy eggy Nimfát felette ſzeretett, és hogy attól felette gyűlöltetett.

Kar.

Noſza beſzéld el egéſſzen. Itt ſzoktak járni, és talám majd jön valaki, a' ki rólla hírt hoz; meg lehet hogy még maga is elérkezik.

Tirzis.

Elmondom azt örömöst, mert igazság ellen vólna illy nagy és iſzonyú háládatlanságnak örökös érdemlett beſtelenség nélkül maradni. — Előre éſzrevette Amintás (és én vóltam bóldogtalan, az a' ki azt megjelentettem, a' ki őtet oda vittem; most bánom már azt) hogy Szilviának Dafnéhoz eggy forrásra kellene menni fürödni: oda tehát megindúlt kéttségbe és bizonytalanságba, nem az ő ſzívétől indíttatván, hanem egyedűl az én alkalmatlan izgatásomtól; és ſokſzor kitsinybe múlt, hogy viſzſza nem tért, és én toltam előre kéntelen kelletlen is: mikor oſztán már közel vóltunk a' forráshoz, imé hallunk eggy aſſzonyi jajgatást, és eggyſzerre meglátjuk Dafnét, ki kezeit verte

öszve; a' ki mihelyt minket meglátott, elſikójtotta magát: ah fuſsatok, így kiáltott, —

— — — — — —

kivágta magát minteggy dárda 's én követtem őtet. Ímé megláttyuk eggy fához köttetve a' Leánykát — — — és az ő megkötözésére kötél hellyet vólt az ő haja; az ő ſaját haja ezer tsomókba vólt a' fához köttetve, és az ő ſzép öve, melly ſzűz kebelének vólt az előtt őrzője, ſegítője vólt ennek — — és az ő kezeit a' kemény törzsökhöz ſzorította, maga a' fa is adott ő ellene kötelékeket, mert hajlós ágait öſzvegúzsolva tartotta — — — —

Előtte eggy pimaſz Satirust láttunk néki, a' ki az ő megkötözését éppen akkor végezte; a' Leány, a' mint lehetett, óltalmazta magát, de mire tudott vólna menni? Amintás eggy dárdával mellyet jobb kezébe tartott, néki ment a' Satirusnak mintegy oroſzlány, nékem pedig azomba tele, vólt az ölem kövekkel, a' honnan ő elſzaladt. Mihelyt amannak elfutása időt engedett Amintásnak az eszmélkedésre;

— — — — — —

— — — — — —

És egéſſzen ſzikrádzani láttzott Amintás tekintetében, annakutánna tsendesen egéſſz tartózkodáſsal közelítvén ő hozzája ezt mondotta: Oh ſzép Szilvia, botsáſs meg ezeknek ha nagy

méréſzség közelíteni a' te édes tetemeidhez, mert a' kegyetlen ſzükség kénſzeríti azokat, az a' ſzükség hogy e' tsomókat mególdjam; és ez a' kegyelem, mellyet a' ſzerentse kíván ezeknek engedni, ne légyen ellenedre.

Kar.

Olly ſzavak, mellyek meglágyíthatnának eggy kő ſzívet; de mit felelt akkor?

Tirzis.

Semmit ſem felelt, hanem boſſzankodva és ſzemêremmel a' földre ſzegezte ſzemeit;

— — — — — — —

Ő elibe menvén sárga haját kezdte kibontani, 's azomba így ſzóllott: bizonnyára illy ſzép kötésekre nem vólt méltó illy durva törsök; mivel ditsekedhetnek már a' ſzerelem' ſzolgái, ha az ő betses köteleik köz a' plántákkal? kegyetlen fa, megbánthattad azt a' ſzép hajat, melly tenéked olly nagy díszt adott; ekkor kezeivel mególdotta annak kezeit ollyan formában mintha valóban félt, és egyſzer'smind kívánta vólna illetni azokat. — — —

— — — — mihelyt Szilvia ſzabadon látta vólna kezeit, így ſzóllott megvetéſsel: Páſztor, hozzám ne nyúlj; Diánnáé vagyok: magam is megtudom már óldani lábaimat.

Kar.

Hát olly nagy dagály lakhatik eggy Nimfa' ſzívébe? Ah, ſzíves munkának háládatlan jutalma.

Tirzis.

Ő félfelé vonúlt félelmes tiſztelettel, fel ſem vetvén ſzemeit az ő nézésére; — — — — — — — — — — — — Én a' ki elbújtam vala, és láttam 's hallottam mindent, akkor kiáltani akartam néki, de tsak megtartóztattam magamat. Most hally eggy ſzörnyű dolgot. Sok bajlódás után, ő mególdozta magát, és alig óldózkodott ki, a' nélkűl, hogy Iſten hozzád-ot mondott vólna, futni kezdett, mint eggy fiók ſzarvas: és éppen nem is vólt oka ſemmitől is tartani, mert esmérte már az Amintás betsületes terméſzetét.

Kar.

Miért futott hát?

Tirzis.

— — — — — — — — — — — —

Kar.

És még ebbe is háládatlan. De mit tsinált akkor a' ſzegény Amintás? mit mondott?

Tirzis.

Azt nem tudom; mert én tele lévén boſzſzúsággal; a' Leány után iramodtam, hogy őtet elérjem és megtartóztaſsam, de haſzontalan, mert őtet eltéveſztettem, és azután viſzſza térvén oda, a' hol Amintást a' forrásnál hagytam, nem találtam ott őtet; hanem az én ſzívem valami veſzélyt jövendől előre. Tudom, hogy ő elſzánta magát a' halálra, még minekelőtte ide jött vólna.

Kar.

Minden ſzeretőnek ſzokása és meſtersége, hogy halállal fenyegeſse magát; de ritkán történik az oſztán meg.

Tirzis.

Adj' Iſten, hogy ő azon ritkák közzűl ne légyen.

Kar.

Nem leſz, nem.

Tirzis.

Én a' bőlts Elpinus' Barlangjába akarok menni: ha még életbe van, aligha oda nem vetődött, a' hol gyakorta ſzokta legkeserűbb gyötrettetéseit édesíteni, annak a' tiszta ſzavú Sípnak édes Hangján, a' melly hallgatására vonja a' magas hegytetőkről a' Köveket; 's tiſzta téjjel fojtatja a' Vizeket; és mézet tsorgattat a' kemény Kérgekről.

MÁSODIK JELENÉS.

AMINTAS, DAFNE, NERINA.

Amintás.

Kegyetlen vólt a' te ſzíveſséged, óh Dafne, mikor az én Dárdámat megtartóztattad; mivel az én halálom annál keſerűbb fog lenni mennél tovább késik. És most, miért hurtzolsz engemet illy tekervényes útakon, és illy külömböző okoskodásokkal hijjába? mitől félsz, hogy én megtalálom ölni magam? félj az én Kintsemtől.

Dafne.

Ne ess kéttségbe Amintás, mert ha én ötet jól esmérem, egyedűl tsak Szemérmeteſség vólt az, a' mi Szilviát futásra indította.

Amintás.

Jaj nékem, mert az én megmaradásom a' kéttségbe esés lenne, minthogy már egyedűl a' Reménység volt az én romlásom, és ah ſzegény fejem, még is kezd tsirázni mellyemben, tsak hogy én éljek: és mi lehet az életnél nagyobb nyomorúsága eggy bóldogtalannak, mint a' millyen én vagyok?

Dafne.

Élj bóldogtalan, élj a' te nyomorúlt állapotodban, és ezt tűrd el tsupán azért, hogy bóldog lehêss, akkor, a' kor Reményednek jutalma (ha életbe 's reménységbe megtartod magadat) Szilvia fog lenni.

Amintás.

Nem láttzottam vólna ſzerelem, és az én ſzerentsém előtt tellyeſséggél nyomorúltnak, ha tsak egéſſzen meg nem mutatták vólna nékem, a' mit tőlem megtagadtak.

Nerína.

Tehát tsak nékem kell a' legkeſervesebb hír' bal Varjának lenni. Oh mind örökké ſzerentsétlen Montánus, mitsoda Lélekkel fogod hallani a' te eggyetlen eggy Szilviádnak ſzörnyű történetét, öreg Atya, megfoſztatott Atya, oh, többé nem Atya.

Dafne.

Bús ſzózatot hallok.

Amintás.

Én a' Szilvia' Nevét hallom, a' melly nékem a' füleimet és a' ſzívemet verdesi: hanem ki az a' ki őtet nevezi?

Dafne.

Az Nerína, eggy nemes Nimfa, a' ki Diána előtt olly kedves, a' kinek olly ſzép ſzemei vagynak, és olly ſzép kezei, 's olly rendes és kellemetes magaviselete.

Nerína.

És tsak kivánom tudtára adni, hogy kereſse fel annak bóldogtalan maradványit, ha ugyan van még ott belőlle valami: ah, Szilvia, ah kegyetlen ſzerentsétlenséged.

Amintás.

Jaj nékem, mi leſſz ez? mit beſzéll ez a' Leány?

Nerína.

Dafne.

Dafne.

Mit beſzélſſz magadba 's miért nevezed te Szilviát, hogy azután sóhajtasz?

Nerína.

Ah, mert méltán sóhajtok illy iſzonyú történetre.

Amintás.

Ah, mitsoda történetről beſzélhet ő? érzem én, érzem, hogy az én ſzívem jéggé válik, és elfojtódik lehelletem: hát él é?

Dafne.

Beſzéld, mitsoda ſzörnyű történet az, a' mit mondasz.

Nerína.

Óh Egek, miért vagyok én a' Hírmondó? de tsak el kell azt beſzéllenem. Szilvia az én hajlékomba jött — — — — —. Azután felőltözvén, kért engemet, hogy kövessem, hogy véle eggyütt mennék el a' vadászatra, melly abba az Erdőbe volt kirendelve, a' mellyet Tőlgyfák erdejének neveznek: elmentünk: és ottan sok Nimfákat találtunk egybegyülekezve, 's kevéssel azután, ímé nem tudom honnan kivetődik eggy Farkas, ſzerfelett nagy volt, és a' ſzájából vérengező tajtékot túrt: Szilvia eggy négyélű veſſzőt eggy ívnek húrjára alkalmaztat, a' mellyet én adtam néki, megrántja és a' Farkast a' feje tetején találja: az, az erdőbe veſzi magát, és ő eggy Dárdát villogtatván, utánna nyomúl az Erdőbe.

Amintás.

Óh fájdalmas kezdete a' dolognak: jaj má: mitsoda kimenetelt jövendől az nékem?

Nerína.

Én eggy másik Dárdával nyomába eredek, de nagyon távol, mert én később indúltam: mihelyest az erdőnek közepébe voltak, többé

ötet nem láttam: hanem még is annyira bévonúltam az ő nyomaikon, hogy a' legsűrűbb és legvadonabb helyre érkeztem; ott a' Szilvia' dárdáját a' földön találtam, és ahoz nem meſſze eggy fejér fátyolt, a' mellyet én magam kötöttem a' hajára: 's míg körűltekíntek, meglátok hét Farkast, hogy a' földről valami vért nyalnak, melly eggy rakás egéſzen kopaſz tsont körűl vólt elömölve, 's az én jó ſzerentsém vólt, hogy engemet meg nem láttak: úgy rá andalodtak az evésre; akkor félelemmel és ſzánakozáſsal tele hátra tértem megint: és ez mind az, a' mit néktek Szilviáról mondhatok: 's ihol a' fátyol.

Amintás.

Kevésnek láttſzik előtted a' mit mondtál? óh fátyol, oh vér, oh Szilvia, te meghaltál!

Dafne.

Oh ſzegény, elájult a' gyötrelem miatt, és talám meg is hólt,

Nerína.

De lélekzeni kezd, ez tsak eggy rövid ſzédűlés fog lenni ihol már magához tért.

Amintás.

Fájdalom, melly engemet így gyötörsz, miért nem ölsz meg valahára? te nagyon lassú vagy. Talám kötelesſégedet az én ſaját ke-

zemre hagyod. Én örömest, én örömest rá állok, hogy ő ezt magára vállalja, minthogy te azt nem akarod, vagy nem teheted. Jaj nekem, ha semmi híjja nints már az én inségim' halmazzának, ha semmi híjja nints már e' dolog bizonyoságának, mit kések? mit várok egyebet? óh Dafne, óh Dafne, e' keserű gyászra tartottál te meg engemet? e' keserű gyászra? szép és kellemetes halál volt bizonnyára akkor, mikor én magamat megölni igyekeztem. Te azt nékem nem engedted, és az Ég, a' kinek úgy látszott, hogy én meg akarnám halálommal az az aggódást előzni, a' mellyet nékem készített. Most már, mikor az ő kegyetlenségének legnaggyát véghez vitte, bizonnyal elfogja tűrni, hogy én meghaljak, 's néked is el kell azt tűrnöd.

Dafne.

Várj addig a' te haláloddal, míg az igazat jobban kitanúlhatni.

Amintás.

Jaj nékem, mit akarsz, hogy én várjak? jaj nékem, mert nem sokat vártam, 's nagyon sokat tanúltam ki.

Dafne.

Óh bár tsak néma lettem vólna.

Amintás.

Nimfa, add nekem, kérlek, azt a' fátyolt, melly néki egyedűl való, 's bóldogtalan maradvánnya, úgy hogy az kísérjen engemet az én útamnak, 's az én életemnek e' rövid ſzakaſſzában, a' melly még hátra van; és az ő jelenlétével nevelje azt a' gyötrettetést, a' melly igen tsekély gyötrelem, ha ſegíttség nélkűl ſzűkölködöm az én halálomra.

Nerína.

Od' adjam é, nem é? Az az ók, a' miért azt kéred nem engedi odadatni vélem.

Amintás.

Kegyetlen illy tsekély ajándékot megtagadsz én tőlem az én utólsó pertzemen? 's még ebbe is ellenségemnek mutatja magát erántam az én Fátumom: engedek, engedek: maradjon neked, és magatok is maradhattok, mert én többé viſſza nem kívánok jönni.

Dafne.

Amintás, várakozz, hallod: oh jé, millyen ſzörnyű dühöſséggel megy.

Nerína.

Olly igen ſebeſsen megy, hogy őtet kergetni haſzontalan leſz; azért nékem jobb, hogy a' magam útját köveſsem: és talám jobb lesz halgatnom, 's eggy ſzót ſem ſzóllanom a' ſzegény Montánusnak.

Kar.

Nem ſzükséges a' halál, mert a' nemes ſzívnek ſzorítására elég elébb a' hívség, 's azután a' ſzerelem. És azt a' keresett Hírt nem olly nehéz nyomozni annak, a' ki valóba ſzeret, mert ſzerelem eggy portéka, és ſzeretettel lehet megvenni. És a' ſzerelmet keresvén gyakorta halhatatlan Ditsőséget találni mellette.

NEGYEDIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

DAFNE, SZILVIA, KAR.

Dafne.

A' ſzél hordjon el azzal a' gonoſz Hírrel a' melly róllad terjedett, minden bajodat, mind jelenvalót, mind jövendőt: te életbe vagy, és egéſségbe, Iſtennek hálá: én pedig téged már hólt ſzámba tartottalak: úgy feſtette le Nerína nékem a' te történetedet. Ah bártsak ő néma lett vólna, Amintás pedig ſiket.

Szilvia.

Valóba a' veſzedelem nagy vólt, és méltó oka vólt néki az én halálomra gyanakodni.

Daſne.

De nem méltó oka vólt azt mondani. Beſzéld el hát, millyen vólt az a' veſzedelem és hogy vergődtél ki belőlle.

Szilvia.

Én eggy Farkast kergetvén a' legmélyebb erdőbe gázoltam bé, úgy hogy abba útat téveſztettem; hát mikor viſſza akarok jönni, a' honnan eljöttem, megláttam azt a' Farkast, 's megesmértem eggy nyílveſſzőről, a' mellyet magam kezeivel lőttem a' füle tövére; láttam ſokad magával eggy döglött állat felett, a' mellyet éppen akkor ölt meg, hanem nem vehettem jól fel a' formáját; a' megſebesíttetett Farkas gondolom engem megesmért, és véres pofájával nékem jött. Én méréſzen bévártam őtet, 's jobb kezembe eggy dárdát villogtattam: te magad tudod, hogy értek é a' tsapáshoz és ſzoktam é benne hibázni. Mikor hát közel láttam magamhoz, 's gondoltam, hogy onnan már tsak béjárja, néki vágtam eggy dárdát, de híjában, mert már akár a' Szerentse hibája vólt, akár az enyím, hellyette eggy fát találtam: akkor nagyobb agyarkodáſsal ellenem rohant; és én olly közel látván magamhoz, hogy a' nyilat haſzontalannak gondoltam, nem lévén egyébb Fegyverem a' futást vettem elő; én tsak futok, 's hát ő nem ſzűnik ker-

getni engemet; most halá már mi történt: a' melly fátyol a' hajamon vólt tekerve fél felöll kibomlott és lobogott, úgy hogy eggy ágra tekergődzött; észre veszem, hogy engem nem tom' mi megfogott és késleltet. Én a' haláltól való félelem miatt kétszerte sebesebb futással néki rugaszkodtam, 's más felöll az ág nem enged, 's engem nem botsát, utóljára kiszakasztom magamat a' fátyolból, és a' hajamból is eggy kitsinyt a' fátyollal kiszakaszva ott hagyott; ollyan szárnyakat fűzött a' félelem az én futós lábaimra, hogy ő engem el nem ért, és én szerentsésen kijöttem az erdőből. Azután visszamenvén az én hajlékomba, téged egészszen megháborodva talállak; és bámúltam, látván hogy te úgy bámúlsz az én látásomon.

Dafne.

Ojé! te élsz, Amintás már nem.

Szilvia.

Mit mondasz? néked talám nehezen esik hogy én élek? annyira gyűlölsz te engemet?

Dafne.

Nékem kedves a' te életed, de fájdalmas amaznak halála.

Szilvia.

Hát mitsoda halált értesz?

Dafne.

Az Amintás halálát.

Szilvia.

Ah! hogy halt meg.

Dafne.

Azt nem mondhatom meg, hogy, sem azt nem mondhatom valósággal megtörtént é, hanem bizonnyal hiszem azt.

Szilvia.

Mi az, a' mit te nékem beszélsz? és mi okozta az ő halálát?

Szilvia.

A' te halálod.

Dafne.

A' te halálodnak iszonyú híre, a' mellyet ő hallott 's el is hitt, adott szegénynek kezébe tört vagy fegyvert, vagy más illyes valamit, a' mellyel eddig magát megölte.

Szilvia.

Haszontalan fog te benned lenni az ő haláláról való gyanúság, mint a' millyen haszontalan volt, az én halálomról való; mert minden a' maga életét tellyes tehettsége szerént óltalmazza.

Dafne.

Oh Szilvia! Szilvia! te nem tudod 's nem is hiſzed, mennyit tehet a' Szerelem' híre eggy mejben, eggy ollyan mejben, a' melly húsból van, és nem kőből, mint a' tiéd: mert ha azt hitted volna, ſzeretted volna azt, a' ki téged' ſzeretett ſokkal inkább, mint az ő ſzemének kedves fénnyét, ſokkal inkább, mint az ő életének lelkét. Én azt valósággal hiszem, láttam is, és tudom azt: láttam, mikor te elſzaladtál, (oh vadabb a' kegyetlen tigrisnél) és abba a' ſzempillantásba, a' melybe őtet megölelned kellett volna, láttam, hogy ő eggy dárdát ſzegezett önnön magának, 's azt mejjéhez nyomta, kéttségbe esve, 's nem is bánta meg azután tselekedetét, mikor a' ruháját, és a' bőrét is által ſzúrta, és a' dárdát véreivel befestette, és a' fegyver belément volna, és keresztűl ſzúrta volna azt a' ſzívet, a' mellyet te nagyobb kegyetlenséggel ſzúrtál keresztűl, ha én meg nem tartóztattam volna karját, 's meg nem akadályoztattam volna, hogy azt ne tselekedje: ah ſzegény fejem, és talám az a' rövid ſzúrás tsupán tsak eggy próbája volt az ő dühösségének, és kéttségbeesett általkodtságának, és megmutatta vakmerő fegyverének azt az útat, a' mellyen azután ſzabadon mennyen.

Szilvia.

Oh mit beſzélsz.

Dafne.

Azután láttam, hogy ő, mihejt a' te halálodról való keserves hírt megértette, gyötrelme miatt elájúlt: és azután sietve elment dühösséggel, hogy magát megölje, és eddig meg is ölte magát valósággal.

Szilvia.

És azt bizonnyal hiszed?

Dafne.

Én rólla nem kételkedem.

Szilvia.

Óh, jaj, te nem mentél utánna, hogy őtet megaka — — dályóztasd? Jaj nekem, keressük mennyünk, mert ha ő meghalt az én halálomért, élni kell néki, az én életemért.

Dafne.

Én néki utánna eredtem, de olly sebessen szaladtt, hogy előllem hirtelen eltünt; és azután az ő nyomain hijába ögyelegtem; hol fogod hát most keresni, ha még nyomára se találsz?

Szilvia.

Ő meg fog halni, ha őtet fel nem találjuk, ah szegény fejem! és maga fog lenni önnön magának gyilkosa.

Dafne.

Kegyetlen, talám nehezen esik tenéked, hogy e' tselekedetnek ditsőségétől megfoſſzon ő tégedet, te kívánnál tehát az ő gyilkosa lenni, és nem tettzik tenéked, hogy az ő kegyetlen halála, más munkája légyen, 's nem a' te kezedé? Vígasztald meg magadat, mert akárminként hal meg ő, te miattad hal meg, és te vagy, a' ki őtet megölöd.

Szilvia.

Jaj nekem! te engemet keserítesz, és az a' szív fájdalom, a' mellyet az ő történetén érzek, megkeserít keserves emlékezetével, az én kegyetlenségemnek, a' mellyet én Tisztességnek neveztem, és valóba az is volt, de nagyon kemény volt és durva: most veszem azt észre, és ſajnálom.

Dafne.

Óh mit hallok, te vagy érzékeny te, te érzeſſz szívedben a' ſzánakozásnak legkissebb lelkét? Vagy mit látok én, te sírsz, te kevély? Óh tsuda dolog! mitsoda sírás ez a' tiéd? Szerelem sírása.

Szilvia.

Szerelem sírása nem, hanem érzékeny indúlaté.

Dafne.

Az érzékeny indúlat, előljárója az ſzerelemnek, mint a' Villám' a' Menydörgésnek.

Kar.

Sőt néha még, mikor ő titkon bé akar menni, a' Szűz Leányok szívébe, a' mellyből azelőtt kizárattatott a' komor tisztességtől költsönöz ábrázatot; az ő ſzolgálójának, és követtyének, a' szíves indúlatnak tekíntetit veſzi fel magára, és illyen alakokkal ámítván el az eggyűgyűeket, be fúrja magát.

Dafne.

Ez a' ſzerelem sírása, mert nagyon bővön foly; te halgattsz; szeretsz te Szilvia? ſzeretsz, de hijába. Oh szerelemnek hatalmassága, parantsolj méltó büntetést ennek fejére; ſzegény Amintás! te mint a' Méhetske, a' melly ſzúrása közbe hal meg, és a' más sebébe hagyja az ő életét, éppen a' te haláloddal szúrtad keresztűl végtére azt a' kemény szívet, a' mellyet ſoha életedbe meg nem ſzúrhattál. Most ha te (a' mint én ugyan gondolom) bújdoső, és tagjaitól megmezíteleníttetett Lélek lévén, itten körűl vagy, nézed az ő sírását, és örűl. Életedbe szerető halálodban szerettetett; 's ha a' te végzésedbe a' volt, hogy te halálod után szerettessél, és ha a' szerelem azt a' kegyetlent tsak olly drága áron kívánta eladni tenéked,

lefizetted te azt az árt, a' mellyet ő kért, és az ő ſzerelmét a' te halálodon megvásároltad.

Kar.

Betses ár annak, a' ki adja azt; a' ki azt elveszi, haszontalan ár, sőt betstelen is.

Szilvia.

Óh, vajha én az én ſzerelmemen vehetném meg az ő életét, vagy még a' magam életén is, ha ugyan ő megholt!

Dafne.

Óh, későn okos, és későn ſzánakozó, mikor a' már ſemmit sem könnyít.

MÁSODIK JELENÉS.

HÍRMONDÓ. KAR. SZILVIA. DAFNE.

Hírmondó.

Az én mellyem úgy tele van ſzánakozással, és úgy tele van irtózáſsal, hogy én nem látok, nem is hallok akármerre fordúlok ollyan dolgot, a' mi engem réműlésbe, és busongásba ne hozzon.

Kar.

Ugyan mi hírt hoz most ez, hogy így megháborodott ábrázatjában és beſzédében?

Hírmondó.

Eggy keſerves hírt hozok az Amintás halláról.

Szilvia.

Jaj nekem, mit beſzéll. A' legnemesebb pásztora ezen erdőknek, a' ki olly nemes ſzívű vólt, olly kellemetes, olly kedves a' Nimfák és a' Mú'sák előtt, és fiatal korába hólt meg, ah mitsoda halállal!

Kar.

Beſzélld el kérlek nékünk egéſſzen, hogy véled eggyütt sirathaſsuk az ő ſzerentsétlenségét, és a' magunkét.

Szilvia.

Jaj nekem, mert én nem mérészlek közelíteni annak hallására, a' mit kéntelen vagyok hallani; kegyetlen ſzívem, kemény álpesi ſzívem, mitől, mitől rettegsz? Ereggy ellenekbe azoknak a' hasgató késeknek, mellyeket ő hordoz az ő nyelvén, és ottan mutasd a' te vadonságodat. Páſztor, én is réſzt veſzek abból a' fájdalomból, mellyet te ígérsz másnak, mert valóba engemet jobban illet, mint ſem gondolnád, és én elfogadom azt, mint ſzükséges dolgot; azért te ne kíméld meg azt én tőlem.

Hírmondó.

Nimfa, én néked valóba hiſzek, mert én hallottam, hogy az a' ſzerentsétlen az ő halálakor, a' te Nevednek kiáltásával végzette életét.

Dafne.

Kezdj belé már e' fájdalmas történetbe.

Hírmondó.

Én annak a' hegynek közepén valék, a' mellyen hálóimat kifeſzítettem vala, mikor nem meſſze hozzám meglátom jönni Amintást ábrázattyában és tselekedeteiben megváltozva attól, a' millyen ſzokott lenni, nagyon meghábarodva, és sápadtan: utánna futottam és ad-

dig futottam, hogy őtet elértem, és megtartóztattam, 's ő nékem ezt mondta: Ergaſtus én ſzeretném ha te nékem eggy igen kedves dolgot tselekednél; e' pedig az, hogy te jer én velem a' végre, hogy bizonysága légy eggy tselekedetemnek, hanem elébb azt kívánom tőled, hogy ſzoros esküvéſsel kötelezd le nékem a' te hitedet, hogy félfelől fogsz maradni, és kezedet ki nem nyújtod annak meggátolására a' mit akarok tselekedni. Én — (ki gondolt volna olly iſzonyú történetet 's illy eſzelős dühöſségét?) a' mint ő kívánta rettentő fogadásokat tettem, bizonyságúl hiván, mind Pánt, mind Palest, mind Priapust, mind Pomónát, mind az éjjeli Hekatét; azután megindúlt, és engemet oda vezetett, a' hol az a' meredek hegy van, és az omlásokon és a' kietlen kőſziklákon, mert ott ſemmi út ſints, hanem eggy meredekség sűllyed le eggy vőlgyben. Itt megállottunk, és én lenézvén egéſſzen néki borzadtam, és hirtelen hátra vontam magam, ő pedig elmoſolyodott, és tekintetébe néki vidámúlt a' honnan az a' tselekedet nyugodttabbá tett engemet. Azután így ſzóllott hozzám: Beſzéld el te kérlek a' Nimfáknak és a' Páſztoroknak azt a' mit látni fogsz, annakutánna lefelé tekíntvén ezt mondta: Ha én az én kívánságomra olly kéſzen találhattam vólna a' kívántsi farkasok torkát, mint ezeket a' kő-

ſzirtokat, egyedűl tsak azzal a' halállal hóltam vólna meg, a' mellyel az én életem hóltmeg. Óhajtottam vólna hogy ezek az én nyomorúlt tagjaim úgy ſzaggattattak vólna ſzéllyel, mint oh azok az ő kellemetes tagjai. Minthogy nem találhatok, és az ég nem ád az én kívánságomra ember húst evő vadakat, a' mellyek alkalmatos időbe jönnének, én más útat kívánok felvenni az én halálomra: azt az útat vészem fel, a' melly ha nem a' ſzükséges út, legalább a' rövidebb fog lenni. Silvia, én téged követlek, megyek a' te társaságodba, ha meg nem neheztelsz érte és meghalnék örömest ha legalább bizonyos vólnék a' felől, hogy az én te hozzád való leſzállásom meg nem háborítana tégedet, és ha megſzűnt vólna a' te haragod a' te életeddel: Szilvia, én követlek tégedet: Már megyek. Ezt mondván lebuktatta magát a' magasról fővel a' méjségre, és én jéggé váltam.

Dafne.

Szegény Amintás.

Szilvia.

Jaj nékem.

Kar.

Miért nem gátoltad meg őtet? talán az a' tett esküvésed állott előtted, hogy őtet meg nem tartóztattad?

Hírmondó.

Nem az, mert nem gondolván az esküvéſsel (mellyek az illyen történetbe talám ſemmit ſem teſznek) mihelyt éſzrevettem az ő eſzelős és gonosz feltételét kezemmel, oda futván, a' mint az ő bal ſzerentséje hozta, megkaptam őtet ennél a' ſelyem övnél fogva, a' melly nem bírhatván a' testnek rohanásával és terhével, ketté ſzakadva a' kezembe maradtt.

Kar.

'S mi történt a' ſzerentsétlen testel?

Hírmondó.

Azt meg nem tudom mondani, mert úgy teltem borzadáſsal és ſzánakozáſsal, hogy ſzívem meg nem engedte, hogy oda nézzek, és őtet darabokra ſzakadva ſzemléljem.

Kar.

Iſzonyú eset.

Szilvia.

Jaj nekem, valóba kőſzirt vagyok, hogy engem ennek hallása meg nem öl. Ah ha an-

nak költött halála, a' ki őtet annyira gyűlölte, elvette az ő életét, vallyon méltó lenne, hogy annak valóságos halála a' ki engemet annyira szeretett, elvégye az én életemet, óhajtom is hogy ha azt fájdalommal el nem vehettem, legalább fegyverrel elóltsam, vagy pedig ezzel az övvel, a' melly nem ok nélkűl nem követte az ő édes Urának lebukását; hanem tsak azért maradt meg, hogy én bennem megboszszúllya, az én hóhérló keménységemet és az ő keserves halálát. Övedző, szerentsétlen Övedzője a' te szerentsétlenebb Uradnak, ne terhelteſs illy gyűlölséges szálláson maradni, mert egyedűl tsak te maradtál meg boszszúállás és büntetés eszközének. Bizonnyára Társának, Társának kelletett vólna lennem a' szerentsétlen Amintásnak. Ha már akkor nem akartam, most már a' te segítséged által társa fogok néki lenni a' pokolban.

Kar.

Vígasztald magadat nyomorúlt Leányzó, mert ez a' szerentse hibája, és nem a' tiéd.

Szilvia.

Pásztorok mit sirattok? ha az én gyötrelmemen sírtok, nem érdemlek én szánakozást, mert azzal nem tudtam élni; ha annak a' szegény ártatlannak halálán síránkoztok, tsekély jegy ez olly nagy dologra. Te is szárazd fel

Dafne ezeket a' könnyhullatásokat, az Istenre kérlek; ha én érettem hullatod azokat, kérlek tégedet, nem az én rajtam, hanem az azon való szánakozásra, a' ki azokra méltó vólt, segítts engemet az ő bóldogtalan tetemeinek felkeresésére, és eltakaríttatására. Egyedül csak e' tartóztat meg engemet, hogy most mindjárt meg ne öljem magamat. Le kívánom fizetni ezt a' kötelességet, minthogy egyébb semmi sem maradtt fenn az ő szerelmének, mellyet erántam hordozott; és jóllehet ez a' gonosz kéz megfertéztethetné annak a' munkának szentségét, tudom még is, hogy néki kedves fog lenni az én kezemnek munkája: mert bizonnyal tudom, hogy ő engemet szeret, a' mint megmutatta halálakor.

Dafne.

Szívesen segítlek tégedet ebben a' szent kötelességben, hanem te azután többé ne gondolkozz arról, hogy magad megöljed.

Szilvia.

Mind eddig magamnak éltem, és az én Vadságomnak, most már a' mi még hátra van, azt Amintásnak élni kívánom: és ha néki nem lehet élni, fogom azt az ő bóldogtalan hideg tetemeinek, addig, 's nem tovább szabad nékem e' Világon maradnom, és osztán eggy pillantatba végezni el mind az életet mind a' te-

metést. — Pásztor, de melyik út vezet minket arra a' Völgyre, a' hol az a' kőszikla végződik?

Hírmondó.

E' viszen oda benneteket, 's innen nem messze földre van az a' Völgy.

Szilvia.

ISTEN hozzátok Pásztorok; Vidékek, ISTEN hozzátok; ISTEN hozzátok, Erdők, és Folyóvizek, ISTEN hozzátok.

Hírmondó.

Ez a' Szűz úgy beszéll, hogy kimutatja vele, hogy elszánta magát az utólsó elválásra.

Kar.

A' mit az halál elszaggat, te szerelem, összeszorítod azt; te békeségnek kedvellője, ő hadnak; 's az ő triumfusin triumfálsz és uralkodol: és mikor két szép Lelkeket összekötsz, és körűl fogsz, olly hasonlóvá teszed az éghez a' földet, hogy benne lakni szerettsz, és nem sajnállasz. Nintsenek ide alatt haragok: az emberi elméket te szelídekké tészed, és a' belső gyűlölséget kihajtod Uram a' jámbor szívekből: elűzöl ezer dühösségeket, és a' te felséges eröddel minteggy örök forgásokat tsinálsz az emberi dolgoknak.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

ELSŐ JELENÉS.

ELPINUS, KAR.

Elpínus.

Valósággal az a' törvény, a' mellyel Ámor az ő birodalmát igazgatja mind örökké, nem kemény nem is igazságtalan; és az ő gondviseléssel és szent titkokkal tellyes munkáit igazságtalanúl kárhoztatja valaki. Oh mennyi mesterségekkel és esméretlen útakon viszi ő az embert a' bóldogságra, és az ő szerelmes paraditsomának örömei közzé helyhezteti; mikor az ember leginkább hiszi, magát a' veszélyek fenekére süllyedve lenni. Ímé a' kőszikláról lebukván száll fel Amintás a' minden ví-

gasságok halmazzára és tetejére. Óh szerentsés Amintás, óh be bóldog vagy te, annál bóldogabb, mennél nyomorúltabb voltál; most nékem a' te példádból lehet reménylenem, hogy valamikor akkor az az én gyönyörű, és kegyetlen Szűzem, a' ki a' szíves mosolygás alatt lappangtattya az ő kegyetlenségének halálos fegyvereit, valódi érzéssel fogja meggyógyítani az én sebeimet, a' mellyeket tettetett szívességével ejtett az én szívemben.

Kar.

Az, a' ki itt jön, a' bőlts Elpínus, és úgy beszéll Amintásról, mintha ő életbe volna, bóldognak, és szerentsésnek nevezvén őtet; kegyetlen állapotja a' szeretőknek. Talán ő szerentsésnek tartja, azt a' szerelmest, a' ki meghal; és meghalván, végtére szíves érzést tanál, az ő Nimfájának szívében; és ezt nevezi szerelem paraditsomának, 's ezt reményli. Melly tsekély jutalommal elégíti ki, a' szárnyas Isten, az ő szolgáit! Elpínus, Te tehát olly nyomorúlt állapotba vagy, hogy szerentsésnek mondod, a' bóldogtalan Amintásnak halálát, 's Te is ehez hasonló végre jutni kívánnál?

Elpínus.

Barátim, légyetek vígan, mert hazug hír az, a' mit az ő haláláról hallottatok.

Kar.

Oh mit beszélsz nékünk, és mennyire megvígasztalsz minket, 's nem igaz tehát, hogy ő magát a' kőrűl nyakra főre buktatta volna?

Elpínus.

Még az addig igaz, de lebukása szerentsés volt, és a' halálnak eggy fájdalmas képe alatt, életet, és örömöt hozott néki. Ő most az ő szeretett Nimfájának nyájas kebelébe fekszik, a' ki, a' millyen érzéketlen volt eddig, most már olly érzékeny szívű, és ajakaival száraztja fel, az ő szép szeméről a' sírást. Én most Montánust, az ő Attyát, keresni megyek, 's hogy oda vezessem őtet, a' hol ezek múlatnak: 's egyedűl az ő akaratja van hátra, 's a' késlelteti, mind a' kettőjöknek eggyező akaratját.

Kar.

Egyenlő korátsuak; nemességek egyenlő, 's megeggyez az ő kívánságok, és a' jámbor Montánus óhajtaná unokáit látni, és illy édes óltalommal gyámolgatni vénségét, úgy, hogy saját akaratját, az övék szerént, fogja intézni. De te, oh Elpínus, nosza beszéld elő, mitsodá szerentse mentette meg Amintást az ő veszedelmes lebukásában.

Elpínus.

Szívesen megtselekszem: hallyátok, hallyátok meg azt, a' mit tulajdon szemeimmel láttam. Én a' barlangomba valék, melly a' vőlgy mellett fekszik, 's minteggy a' hegynek tövében a' mint aláfelé domborodik. Ottan Tirzifsel eggyütt beszélgettünk arról a' Leányzóról, a' ki ugyan azon hálóba először őtet azután engemet nyűgözött és szorított, és nagyobbra betsűlvén az ő futásánál, az ő szabad állapotjánál az én édes rabságomat; mikor szemünket a' hegytetőre vonta eggy kiáltás, és hogy embert a' magosságról lerohanni láttunk, és őtet eggy sűrű bokorra esni láttuk, mind eggy szempillantásba esett; a' hegyen kívűl nem messze felettünk holmi szorosan öszvenőtt, és szinte egymásba szövött füveknek, töviseknek 's egyébb ágoknak nagy tsomója terjedtt ki. Ide bukott elébb mintsem más hejre vethette vólna magát; és jóllehet ő a' terhével megütötte is magát, és onnan sokkal alább esett, tsak nem a' mi lábunkhoz; ez a' tartalék még is olly nagy erejét vette el az esésnek, hogy az nem lett halálos: mindazáltal olly terhes volt, hogy ő eggy óráig 's tovább is egészen elájúlva és magán kívűl hevert. Mi a' szánakozás és bámulás miatt illy reménytelen történetre, némán veszteglettünk

megesmérvén őtet: de észre vévén, hogy ő nem hólt meg, és hogy talám nem is halna meg, enyhítettük fájdalmunkat. Akkor Tirzis egésszen értésemre adta az ő titkait, és szorongató szerelmeit. De míg őtet feléleszteni igyekezünk külömbféle eszközökkel, elküldvén azomba Alfezibeusért is, a' kit Phoebus megtanított az orvosi mesterségre, mikor nékem adta a' lantot és a' pengetőt, hozzánk érkeztek eggyütt Dafne és Szilvia, a' kik (a' mint azután megtartottam) keresni mentek volt azt a' testet, a' mellyet élet nélkül gondoltak lenni. Hanem mihejt Silvia őtet megesmérte, és meglátta az Amintás szép gyenge ortzáit olly kellemetesképpen elszínetlenedve, hogy nints ollyan Viola, a' melly olly édesen haloványodjon meg, és őtet úgy ellankadva, hogy már lelkét utólsó sóhajtásaiban, láttzott ki lehelni; Bakkáns modjára sikójtván, és verdesvén szép mellyét a' hanyatt fekvő testre vetette magát, és ortzáját ortzájára, száját szájára értette.

Kar.

Nem tartotta hát most meg őtet a' szemérem, a' melly olly komor, és olly szégyenlős?

Elpínus.

A' szemérem gyenge szerelmet tarthat meg hanem gyenge zabola eggy hatalmas szerelem-

nek. — Azután mintha ſzemében forrás lett volna, balsamozni kezdette könyhullatásával annak hideg ábrázattyát, és annak a' Víznek olly ereje vólt, hogy ő feleszmélt; és ſzemeit felnyitván, eggy fájdalmas Oh jajt tőlt ki ſzívének fenekéről. De az az ohjaj, a' melly olly keſerűen jött ki az ő ſzívéből, öſzveötlött az ő kedves Silviájának Lelkével, és elfogadtatott annak kellemetes ajakától, 's azonnal egéſſzen édeſsé tétetett ottan. Oh ki tudná elmondani mit érzettek mind a' ketten abban a' ſzempillantásban, mindeggyik bizonyoſsá lévén a' máſiknak életéről, és bizonyoſsá lévén Amintás az ő Nimfájának ſzerelméről; és látván, hogy azzal eggyütt van, és öſzve ölelkezve, a' ki a' ſzerelemnek ſzolgája, ezt magától gondolja el. De nem lehet elgondolni, nem hogy kimondani.

Kar.

Amintás olly egéſſégbe van, hogy az ő élete a' veſzedelmen kivűl van.

Elpínus.

Amintás egéſſégbe van, hanem hogy valamennyire meg van kartzolva a' képe 's valamennyire a' teſte megrontsolódott; de a' ſemmi ſem, és ő azt ſemminek tartja. Bóldog ő hogy olly nagy jelét adta a' ſzeretetnek, —

— — — — — —

a' melynek az elmúlt aggódások, és veſzedelmek édes és kellemetes fűſzerſzámot adnak. Hanem Iſten maradjon véletek, mert én felvett útamat akarom követni, és felkeresni Montánust.

Kar.

Nem tudom, ha az ſok Keserű, a' melylyet Amintás tapaſztalt, ſok utánna járás, ſzeretés, sírása, és kétségbeesése közbe, édeſsé tétethetett é tellyeſséggel valami jelen való édes által: de ha kedveſebben eſik, és ízesebb a' roſſz után a' jó: én nem kérem te tőlled, ſzerelem, ezt a' nagyobb bóldogságot. Ám bóldogíts másokat illyenképpen: engem az én Nimfám fogadjon bé rövid könyörgés, és utánna járás után, és a' mi édeſséginknek fűszerszámai ne illy terhes Gyötrelmek légyenek, hanem kellemetes neheztelések, és kellemetes megvetések, tzivódások, és hartzok, mellyeket kövefsen megújjítván a' mi ſzíveinket, vagy Béke, vagy Szövetség.

VÉGE.

A'

PÁSZTOR KIRÁLY.

ÉNEKES PÁSZTORJÁTÉK

III. FELVONÁSBAN.

Szerzette

METASZTÁZIÓ PÉTER

TSÁSZÁRI POÉTA.

Fordíttatott

OLASZ NYELVBŐL

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

által.

NAGY-VÁRADON,
Máramarosi Gotlíb Antal' betűivel.

1806.

Közbeszóllók.

Sándor, Matzedóniának Királya.

Amintás, Pásztor legény, Elízának szeretője.

Elíza, Fenítziai Nemes Nimfa, Kádmus' régi Törzsökéből, Amintás' szeretője.

Tamiris, futó Fejedelemaſſzony, Strátó Tirannak Leánya, Agénornak szeretője.

Agénor, Zídoni Nemes, Sándor' Barátja, Tamiris szeretője.

A' *Szín* van abba a' Mezőbe', a' hol sátorozik a' Matzedó Tábor, szemközt Zídon Városával.

A' *Történetet* lásd Curtius' 4. K. 3. R. és Juſtinus' 2. K. 10. R---ben.

I. FELVONÁS.

I. JELENÉS.

(Széles és kies Mező, a' mellyet Bosztrén' Folyóvize öntöz, Nyájakkal és Pásztorokkal bészórva. Tágas, de paraszt Híd a' Vízen. Elől Pásztori Kunyhók. Távolról a' Zídon' Városának Tekíntete.)

AMINTÁS felülvén eggy kőre, énekelget a' Pásztori Zabszárak Hangjára, — 's továbbá ELÍZA.

„ Értem, kedves Patak! értem
„ Mit zúgsz e' Tsergéssel nékem:
„ Azt kérded zúgásodban,
„ Az én Nimfám hol van?

„ Értem, kedves Forrás! értem — — —

„ Szép Elízám, édes Kintsem!

Hová? „ *Meglátván Elízát, elhajítja a' Zabszárakat, 's fut eleibe ő-néki.*

Elíza.

Vígan, és sietséggel. Te hozzád, édes Amintásom.

Amintás.

Oh Istenek! Nem tudod, hogy ide nem messze van a' Sándor' Tábora? Hogy a' fegyveres Matzedó minden felől zaklatja ezeket a' kies Vidékeket?

Elíza.

Azt tudom.

Amintás.

De miért teszed hát ki egyes egyedül magadat a' pajkos Katonai szabadságnak?

Elíza.

A' Szerelem nem fél a' Veszélyektől, 's a' Tanátsadásra nem hallgat. Nagyobb veszedelem az nékem, ha téged nem láthatlak.

Amintás.

És én érettem — — —

Elíza.

Ês, halljad tsak. Az én Szívem sok jó Reménységgel van meghalmazva, 's addig nem nyúghatom, míg fel nem osztom véled azokat.

Amintás.

Másutt bátorságosabban lehet — —

Elíza.

De a' Sándor' Virtusa eránt igazságtalan vagy. A' mi Bátorságunknak őrállóji ezek a' Seregek, a' mellyektől félsz. Ő azért jött, hogy Zídont egy Tirantól szabadíttsa meg: de a' Népet szabadságba sem akarja hagyni, a' Királyságot pedig sem másnak nem ajándékozza, sem magának nem tartja meg.

Amintás.

Ki lesz tehát a' mi Királyunk?

Elíza.

Úgy tartják, hogy a' törvényes Örökös, maga sem tudván, ki légyen ő, valahol rejtekbe él.

Amintás

És hol — — —

Elíza.

Ah, hagyd keresse fel azt Sándor. Hallod: az én jó szívű Anyám (oh kedves Anyám!) valahára megeggyez már az én Szerelmembe.

Megy a' mi óhajtott Párosodásunknak jóváhagyásáért reménykedni az Atyámnál; 's meg is nyeri azt, az én szívem azt jövendöli nékem.

Amintás.

Ah!

Elíza.

Te sóhajtasz Amintás? mire való az a' te sóhajtásod?

Amintás.

A' Végzésre bosszankodom Elíza, hogy olly kevéssé tett engemet te hozzád méltóvá. Te a' Kádmus' nevezetes Vérével ditsekedel: én homályos Pásztor siheder lévén, nem tudom a' magamét. Néked el kell én érettem a' te Atyai Jószágidat hagyni: én azok helyett az én alatsony Állapotomba semmit sem ajánlhatok néked egy szegény Nyájnál, eggy rongyos Karámnál egyebet.

Elíza.

Ne panaszolkodj az Ég ellen: nagyon pazér volt erántad az ő ajándékiban. Ha a' Bíbort, ha az Aranyat megvonta tőled, azt az Ortzát, azt a' Szívet adta helyette néked. Nem gazdagságot, vagy nemes Ősöket, hanem egyedűl Amintást keresem én Amintásba: 's szeretem ő benne még az ő szegénységét is. Attól az első Naptól fogva, a' mellybe még gyer-

mek fővel láttam őtet, szeretetre méltónak, nemesnek látszott én előttem az a' Pásztor, az a' Nyáj, 's az a' Karám: és szívembe maradt nékem az a' Karám, az a' Nyáj, és az a' Pásztor.

Amintás.

Óh egyedűl való, óh valóságos Boldogságom! Azok a' kedves Mondások — — —

Elíza.

Isten hozzád. Az Anyámhoz futok, 's majd visszajövök hozzád. Kevés idő múlva, soha sem kell többé nékem elhagyni tégedet. A' Nap minket, akár lemegy, akár feljön, mindenkor eggyütt fog látni. Oh édes Élet! Oh szerentsésített Napok!

„ Az Erdőre, a' Rétre, a' Kútfőre
„ Fogok kedves Nyájammal menni:
„ 'S a' Kútfőre, a' Rétre, az Erdőre
„ Fog az én Kintsem vélem jönni.
„ E' rongyos kis Kalyibában minékünk
„ Lesz örökös Nyúgalmunk, Menedékünk,
„ Itt az Öröm, az Ártatlanság
„ Múlat velünk, 's Gond soha nem rág. „

Elmegyen.

II. JELENÉS.

AMINTÁS, azután SANDOR, és AGÉNOR, kevés Kísérőkkel.

Amintás.

Botsánat, szerető Istenek! Nagyon igazságtalan voltam, hogy rólatok panaszolkodtam. Nem tündöklik az engemet vezető Tsillagnál szebb Tsillag az Égen. Ha van egy bóldog a' Föld' kerekségén, Amintás az.

Agénor.

Lassan Sándorhoz. (Ihol a' Pásztor.)

Amintás.

De a' nagy örömbe majd el is felejtkezem az én szegény Nyájamról. *El akar menni.*

Sándor.

Amintáshoz. Hallod, Barátom!

Amintás.

(Eggy Vitéz!) Mit akarsz?

Sándor.

Tsak véled akarok szóllani.

Amintás.

Uram, akárki vagy, megbotsáss: már az Itatás' ideje elmúlt.

Sándor.

Elmehetsz majd. Hanem tsak eggy rövid szempillantást engedj nékem. (*Agénorhoz.* Mitsoda Úri Tekíntet.)

Amintás.

(Ugyan mit akar már ez én velem?)

Sándor.

Kinek hívnak?

Amintás.

Amintásnak.

Sándor.

Hát az Atyádat?

Amintás.

Altzeusnak.

Sándor.

Él még?

Amintás.

Nem: ötödívi maradtam el tőle.

Sándor.

Mi maradt rád az Atyádról?

Amintás.

Eggy kis Kert, a' miből élek, egynehány Báránka, eggy Kunyhó, 's a' megelégedett szív.

Sándor.

Szegény Állapotba élsz te.

Amintás.

Nagyon kedvezőnek látszik nékem az én Tsillagom; nem kívánok az én szerentsémnél kellemetesebbet.

Sándor.

De illy szűk Állapotban — — —

Amintás.

Sokkal szűkebbek az én Kívánságim.

Sándor.

Kemény Verejték ád néked köz Eledelt.

Amintás.

De azt megfűszerszámozza.

Sándor.

Nem esméred a' Nagyságokat, és a' fő Tisztségeket.

Amintás.

'S a' vetélkedőktől nem félek, 's nem emésztődöm.

Sándor.

Néked alkalmatlan, és kemény Álmokat ád eggy Karám.

Amintás.

De tsendest, és bátorságost.

Sándor.

És a' fegyveres Tsoportok között, mellyek körűlötted agyarkodnak, ki tud téged bátorságossá tenni?

Amintás.

Ez, a' mit én annyira dítsérek, te megvetel, és az, Ég őríz, ez az én szegény homályos Állapotom.

Agénor.

(*Sándorhoz lassan.* Kételkedsz még is?)

Sándor.

(Ez a' Beszéd én bennem bámúlást és szeretetet okoz.)

Amintás.

Ha egyéb dolgod nints vélem, Istenhozzád.

Sándor.

Én elvezetlek Sándorhoz, ha tetszik.

Amintás.

Ne.

Sándor.

Miért?

Amintás.

Ő engemet az én Gondjaimtól elvonna. Én az ő bóldog 's jóltévő Vitézségének vala'

melly pertzét ellopnám a' Világtól. Más az Amintás' Tiszte, más a' Sándoré. Nagyon szűk néki az egész Föld: nékem elég tágas eggy Karám. Én a' Bárányoknak vagyok Vezérjek: ő a' Katonáké. Én eggy kisded Mezőt mivelek: ő Birodalmakat állít.

Sándor.

De az Ég eggy Pontban megváltoztathatja a' te szerentsédnek egész mivóltát.

Amintás.

Igen: de az Ég mind eddig azt akarta, hogy én Pásztor legyek.

„ Tudom hogy én Pásztor vagyok:
„ De azt az életet ám
„ A' Királyok' és a' Nagyok'
„ Életéért nem adnám.
„ Hogyha az Ég szerentsémbe'
„ Változást akar tenni,
„ Más gondolkozást elmémbe
„ Fog ő akkor önteni. *Elmegyen.*

III. JELENÉS.

SÁNDOR, és AGÉNOR.

Agénor.

Sándor, mit mondasz most?

Sándor.

Ah, valósággal ebbe' a' Pásztorlegénybe' van elrejtve a' Zídoni Királyi széknek esméretlen Örököse. A' te Bizonyításid már nagyok valának: de ez az ő beszéde, ez az ő Ábrázatja nagyobb. Melly nemes szív! Melly édes, mely kiderült Virtus! Kövess engemet. Menjünk azt a' nagy Munkát bétőlteni. Az én Krónikaimba ez legékesebb fog lenni. Ledönteni a' kőfalakat, megfutamtatni a' Seregeket, megrendítni a' Birodalmakat a' Had' forgószelei között, az a' Gyönyörűség, a' mellyet éreznek a' Hérosok a' földön. De felsegédleni a' lenyomattattakat, boldogokká tenni az Országokat, megkoronázni a' Virtust, levenni ő róla azt a' gyalázatos fátyolt, a' melly őtet béárnyékozza, az a' Gyönyörűség, a' mellyet éreznek az Istenek az Égben.

„ A' Napot így fogja el
„ Olykor a' felhő 's az Eget;
„ És mindent Menykövekkel

„ A' szikkadt földön fenyeget:
„ De mihelyt nedvességét
„ Ekként bőven eggyesíti;
„ Esővé lesz, 's Kebelét
„ Annak megtermékenyíti. „ *Elmegyen.*

IV. JELENÉS.

TAMIRIS Pásztorruhába', és AGÉNOR.

Tamiris.

Agénor? Álly meg, hallod! — — —

Agénor.

Megbotsáss, gyönyörű Pásztor leányka. Nékem most nyomba Sándor utánn kell — — (Óh Istenek! Tamiris é ez, vagy Kívánságom tsal meg?) Fejedelemaſſzony.

Tamiris.

Ah, Kintsem.

Agénor.

Te vagy?

Tamiris.

Én vagyok.

Agénor.

Te itten? Te ebbe' a' Köntösbe?

Tamiris.

Én ennek köszönöm az én eggyetlen eggy Kintsemet, a' melly még megvan, az én szabadságomat; mikor már Sándor Atyámtól, és Országomtól megfosztott.

Agénor.

Óh mennyit sirattalak már, és kerestelek tégedet! De mitsoda rejtekbe lappongottál eddig?

Tamiris.

A' szép Elíza engemet szökevény koromba befogadott.

Agénor.

És mitsoda Szándék — — — Ah engem vár Sándor. Isten veled. Majd visszajövök.

Tamiris.

Hallod. Igyekezz, Kintsem, eggy útat nyitni az én futásomra: másutt legalább bátorságba sírhatok.

Agénor.

Fejedelemasszony, akarsz eggy bőltsebb Tanátsot követni? Jere vélem Sándorhoz.

Tamiris.

Az Atyám' Gyilkosához?

Agénor.

Stráton maga ölte meg magát: ő a' Győzőnek kegyelmességét megelőzte.

Tamiris.

Magam ajánljam a' Lántzokra az én Kezemet? Magam vonjam magamra a' Görög Leányok' tsúf bosszantásit?

Agénor.

Tsalatkozol. Nem esmered Sándort. 'S én pedig most nem vehetlek ki abból a' Tsalatkozásból. Isten veled. Nem soká visszajövök. *Induló félbe.*

Tamiris.

Nézd: az Elíza Háza amott — — —

Agénor.

Már tudom. *Mint az előbb.*

Tamiris.

Hallod.

Agénor.

Mi kell?

Tamiris.

Hogy állok a' te Szívedben?

Agénor.

Ah, nem látod azt? A' te szép szemeidtől kérdezd meg azt, fejedelemasszony.

„ Választ helyettem adjatok,
„ Szerelmes szép Tsillagzatok!
„ Ki tudja azt, ha ti nem
„ Tudjátok már én bennem?
„ Ti, ti mind ki esmértétek
„ Az én Szívemnek Útját
„ Az Nap' mellyben elvettétek
„ Annak Szabadságát. „ *Elmegyen.*

V. JELENÉS.

TAMIRIS egyedül.

Nem, ti nem vagytok, óh Istenek, olly irgalmatlanok én erántam, a' mint eddig hittem. Akollá változtattátok, az igaz, az én Királyi székemet, durva szűrdarótzokká a' felséges Bíbort; de az én Bálványomat még is hívnek találtam. Könyörülő Istenek, nagyon megelégítettetek engemet.

„ Ennyi szélveszekről Lelkem
„ Elfelejtkezett végre:
„ Már a' te Ortzádon, Kintsem!
„ Talált szép Tsendességre.
„ Szívem az Ég' Haragjába'

„ Ha irtózva dobogott,
„ Most az Öröm' mozgásába'
„ Új dobogáshoz fogott. „ *Elmegyen.*

VI. JELENÉS.

ELÍZA feletté igen vígan, azután AMINTÁS.

Elíza.

Óh víg Nap! Óh én szerentsés! Óh édes kedves Atyám! De — — — Hová ment? Hiszen az előbb hagytam itt őtet. Majd oda beljebb lesz. Amintás? Amintás — — — Óh balgatag fejem! Most jut eszembe: most van az Itatás' ideje. A' forrásnál kell őtet keresnem, 's nem itt — — — 'S hát ha ő a' másik úton talál vissza térni? Itt kell eljönni néki. Várjuk meg, és pihenjünk meg: nékem ő rá nagy szükségem van. *Leül.* Óh mint ugrik az én szívem! Nem gondoltam vólna, hogy úgy elepeszthetne eggy Gyönyörködés. — — — Imhol ő — — — Valaki rezzentette azokat a' Gallyakat — — — Az én Melámpusom az. Ah itt már mindég így kell várakozni. Nem: *Feláll*; nem lehet már nékem tovább így vesztteglenem. *Elmenő félbe'*

Amintás.

Hová sietsz Elíza?

Elíza.

Ah, villza jöttél már egyszer! Menjünk.

Amintás.

'S hová?

Elíza.

Az Atyámhoz.

Amintás.

Ő tehát megeggyez — — —

Elíza.

Az én Szívem nem tsalt meg engemet. Az én Mátkám fogsz lenni: és pedig míg a' Nap leszállana. Nem várhatja azt az Atyám épen mint mi. Illy szeretetre méltó Fiúval kevélykedvén, és vígadván — — — Ő azt néked majd elmondja. Majd meglátod, hogy fogad ő tégedet — — — Jöszte.

Amintás

Ah, Kintsem, hadd pihenjem ki magamat. Szánakozz eggy Szíven, a' melly a' legnagyobb örömbe — — —

Elíza.

Eh, ne késsünk: megfogunk eggyütt pihenni. *Indúló félbe',*

VII. JELENÉS.

AGÉNOR, a' Királyi Testőrzőktől kísértetvén, és a' Zídoni Nemesektől, a' kik arany páltzákon hozzák a' Királyi Jegyceket, és a' Mondottak.

Agénor.

A' hívebbik Jobbágytól vedd el, felséges Király ez első Tiszteletet.

Elíza.

Amintáshoz. Mit mond?

Amintás.

Agénorhoz. Kinek beszélsz?

Agénor.

Tenéked, Uram.

Amintás.

Boſſzús tekintettel. Hagyj nékem békét, 's keress mást valakit, a' kiből tsúfot űzzél. *Nevekedvén megindúlása.* Szabad embernek születtem én, ha Király nem vagyok is: és ha Királyi Tiszteletet nem érdemlek is, van legalább ollyan Szívem, melly a' Boſſzúságokat el nem tűri.

Agénor.

Ez a' nemes boſſzankodás, tégedet kinyilatkoztat, és engemet kiment. Hallgass reám;

és engedd meg, hogy tégedet az én buzgó indúlatom te magad előtt felfedezzen.

Elíza.

Agénorhoz. Hogyan? Nem Amintás ő?

Agénor.

Nem.

Amintás.

'S hát ki vagyok én?

Agénor.

Te Abdolonimus vagy: a' Zídoni Trónusnak eggyetlen eggy örököse.

Amintás.

Én!

Agénor.

Igen is. A' gonosz Strátontól kiűzettetvén a' te Atyád, tégedet gyermekkorodba' az én Atyámnak kezébe adott. Ez meghalálozván az én hűségemre bízott tégedet, 's véled minden titkokat, és Bizonyságokat.

Elíza.

'S hát az öreg Altzeus — — —

Agénor.

Téged esméretlen nevelt fel

Amintás.

És te mind eddig az ideig — — —

Agénor.

És én mind eddig az ideig, hallgatván, az én Atyám' Parantsolatjának engedelmeskedtem. Nékem megvólt az e' felől való szólás tiltva mind addig, míg az Isteneknek Segedelme valami útat nyitna néked a' Királyságra. Én azt a' Sándor' nagy Szívében kerestem, 's azt meg is találtam.

Elíza.

Óh Vígasság! óh öröm! Az én Kintsem az én Királyom!

Amintás.

Agénorhoz. És így Sándor — — —

Agénor.

Vár tégedet, és saját kezével akar megkoronázni. Ezek a' Királyi ruhák, a' mellyeket ő te hozzád küldött. Ezek, a' kiket látsz, a' te szolgáid, és őrizőid. Ah jöszte már. Ah, ezt a' Napot sokat óhajtottam! *Elmegyen.*

VIII. JELENÉS.

ELÍZA vígan, AMINTÁS meghökkenve.

Amintás.

Elíza?

Elíza.

Amintás?

Amintás.

Álom ez?

Elíza.

Ah nem.

Amintás.

'S te tehát hiszed — — —

Elíza.

Igen is. Nem rendkivűl való Történet ez, én reám nézve, bár mind véletlen is. Én eggy Királyi Szívet láttam mindég a' te Tekintetedben.

Amintás.

Légyen. Menjünk azonba a' te Atyádhoz. *Megindúl.*

Elíza.

Nem: *Megtartóztatja.* Fontosabb Gondokat kívánnak most te tőled az Istenek. Menj, uralkodj; és azután — — —

Amintás.

Mit? Én siessek minél hamarább elhagyni téged.

Elíza.

Ah, ha látnád, mint van az én Szívem! Az Öröm miatt ugrik: de, de — — — Nem, nem: hallgassatok alkalmatlan félelmek. Most egyébről nem kell gondolkodni, hanem hogy Amintás Király. Eh, eredj: megtalál Sándor haragudni.

Amintás.

Szerető Istenek, hálát adok a' ti Ajándékotokért: de nagyon drága ezen az Árron eggy Tronus.

Elíza.

„ Eredj uralkodni, Kintsem;
„ De ne szűnj meg hívem lenni,
„ Ha lehet, még akkor is.

Amintás.

„ Ha uralkodnom kell, Kintsem;
„ A' te hív Pásztorod lenni
„ Kívánok székembe is.

„ *Elíza.* Ah, nékem Királyom vagy te!
„ *Amintás.* Ah, kegyetlen félelem!
„ *Mind 2.* Egek légyen Szívetekbe'
„ Ez ártatlan Szerelem!! „

MÁSODIK FELVONÁS.

I. JELENÉS.

(Sándornak nagy és gazdag Sátora eggy felől: másfelől régi Épületeknek beerdősödött Omladéki. Távolról a' Görög Tábor. Ennek őrjei különbb Helyeken.)

TAMIRIS félénken, ELÍZA kézenfogva vezetvén őtet.

Elíza.

Kövess engemet. Miért állasz meg?

Tamiris.

Barátom, (óh Istenek!) tetétől fogva talpig reszketek. Menjünk vissza, ha engem szeretsz, menjünk vissza a' te Szállásodra.

Elíza.

Én nem foghatom meg, mit akarsz: elébb tűrhetetlenül sietsz Agénor' nyomába; 's most szinte már reá találván nem gondolsz véle?

Tamiris.

Ámor elrejtette tőlem a' Veszedelmet, míg távol volt: most mikor közte vagyok, látom az én Vakmerőségemet.

Elíza.

Miért

Tamiris.

Nem a' Stráton' Leánya vagyok én?

Elíza.

No 's.

Tamiris.

Nem a' Görögök Sátorai ezek? Hát ha közűlök valaki rám esmér? Ah, az Istenért, fussunk, kedves Elízám.

Elíza.

Bolondság. Kit gondolsz, hogy rád esmerhetne ebbe' a' Ruhába? 'S ha mind rád esmerhetne is mi lenne belőle? Talám Sándor barbarus eggy Király? Olly kevés Jeleit tapasztaltuk az ő Virtusának? A' Persák' Királyának mind feleségét, mind Anyját nem tudod — —

Tamiris.

Azt tudom: de az én szerentsétlenségem alig ha nem nagyobb az ő Virtusánál: nem bátorkodom azokat Próbára ereszteni. *Menjünk.*

Elíza.

Megbotsáss: viſſza mehetsz egyedűl. *Megindúlván a' Sátor felé.* Én semmitől sem félek, 's fel akarom keresni Amintást.

Tamiris.

Várakozz. A' te Mérészséged bátorságot önt én belém, *Néki szánt mérészséggel.*

Elíza.

Kövess hát engemet. *Megindúlnak mint előbb.*

Tamiris.

Oh Istenem! *Lép eggyet kettőt 's azután megállapodik.*

Elíza.

Hát elhagysz engem? *Kifut néki a' Kezéből.*

Tamiris.

Ah halld meg.

„ Mondd, hadd tudja meg Hívem,
„ Hogy én — — — Hogy én — — —
Oh Egek!
„ Te jól esméred Szívem';
„ Mondd meg tzélját Szívemnek,
„ Mit mondhatnék egyebet
„ Tenéked ennél többet?

„ Te látod Esetemet;

„ Te tudod Szerelmemet. „ *Elmegyen.*

II. JELENÉS.

ELÍZA, azután AGÉNOR.

Elíza.

Ez a' Görög Táborba a' legnagyobb Sátor. Itt bizonyosan feltalálom az én Bálványomat.

Agénor.

Hová sietsz gyönyörű Nimfa? *Megállítván.*

Elíza.

Én a' Királyhoz megyek. *Menni akar.*

Agénor.

Megbotsáss: *megállítja:* őtet nem lehet látnod.

Elíza.

Mi okon?

Agénor.

Most ül Tanátsot az ő Görögjeivel.

Elíza.

Az ő Görögjeivel?

Agénor.

Igen is.

Elíza.

És így én elmehetek. *Megindúlván.* Nem az az én Királyom?

Agénor.

Állj meg. *Megtartóztatván.* A' te Királyodhoz sem szabad most menned.

Elíza.

Miért?

Agénor.

Most néki Sándort kell várni.

Elíza.

Ám várja. Én tsak látni kívánom őtet. *Mint előbb.*

Agénor.

Nem: tovább menned nem szabad néked.

Elíza.

Tehát jelentsd meg néki: ő jőjjön én hozzám.

Agénor.

Ez sem szabad néki.

Elíza.

Legalább szabad lesz megvárnom őtet. *Leül mint előbb.*

Agénor.

Édes Elízám, menj el: hidgy nekem. Ehj most ne háboríts meg minket. Én a' te Királyoddal rövid idő múlva, minél hamarább lehet elfogok tehozzád menni.

Elíza.

Nem: én nem hiszek néked. Te Tamirisról nem gondolkodsz, 's én rólam fogsz gondolkodni?

Agénor.

Tsalatkozol. Épen ő róla akarok Sándornak beszélleni. Már belé kezdtem, de félbe kellett a' munkát szakasztanom. Ah, menj el. Ha ő eltalál jönni, az alkalmatos szempillantásokat ellophatod tőlem.

Elíza.

Tellyesítem Kívánságodat. *Felkél, megindúl, és azután vissza fordúl.* Azonba ne titkold el Amintástól az én Bódúltságimat.

Agénor.

Nem.

Elíza.

Mondd meg néki, *mint feljebb:* hogy én az övéit képzelem magamnak.

Agénor.

Igenis.

Elíza.

Én tőlem távol lévén, óh mint fog a' boldogtalan gyötrődni! *Ezt Agénorhoz de távol.ról.*

Agénor.

Nagyon.

Elíza.

Távolról. 'S beszéll é rólam?

Agénor.

Mindég.

Elíza.

'S mit mond? *vissza fordúl Agénorhoz.*

Agénor.

Hát te még sem tudsz elmenni. *Rivalkodva.* Ha nékem az ő Panaszit mind el kellene mondanom — — —

Elíza.

Elmegyek, ne haragudj. No ugyan kegyetlen vagy!

„ Kegyetlen! Ah, látd hogy az én
„ Kíntsemtől külön kell lennem:
„ Kegyetlen! még sem hagysz szintén
„ Róla eggy kérdést tennem.
„ Kegyetlen! ah, hogy meg nem hat
„ Eggy illyen szíves Indúlat?

„ Van tán Szíved Melyedbe'?

„ Van tán Lelked Kebledbe'?„ *Elmegyen*

III. JELENÉS.

AGÉNOR, és AMINTÁS.

Agénor.

Óh kegyelmes Istenek! kedvezzetek a' Nagy Sándor' nagy Szívébe az én Tamirisért lejendő Mondásimnak. Ah, igen méltó arra az ő Virtusa, az ő Szépsége — — — De hová, futsz Királyom?

Amintás.

A' szép Elízát láttam most tova: miért búvik el? hol van?

Agénor.

Elment.

Amintás.

A' nélkűl, hogy engem lásson? Háládatlan. Ah utánna akarok menni. *Megindúl.*

Agénor.

Állj meg Uram. *Megtartóztatja.*

Amintás.

Miért?

Agénor.

Nem lehet.

Amintás.

Nem lehet? Ki ád Törvényt Királynak?

Agénor.

Az ő Nagyvólta, az Igazság, az Illendőség, a' mások' Java, az Okosság, a' Kötelesség.

Amintás.

És így Pásztorkoromba nem vóltam én olyan Szolga? és mit használ nékem az Ország?

Agénor.

Ha az Ország néked nem használ, te tartozol használni annak. Téged ajándékoz az Országnak az Ég: nem azt tenéked. Az a' felséges Ész, magos Lélek, Királyi szív, mellyet ő olly bőven adott tenéked, a' köz Boldogságot tartoznak szűlni: 's néked egyedűl tsak ebben kell keresni a' magadét. Ha magadat nem igazgatod, hogy' fogsz mást igazgatni? Mitsoda — — — Ah, eszembe sem jut hogy Amintás Király, és hogy én eggy Jobbágya vagyok néki. Hibáztam a' mértékletlen Buzgóság miatt: Uram engedj meg. *Le akar térdepelni.*

Amintás.

Mit tsinálsz? Kelj fel, *felemeli.* Ah, ha engemet szeretsz, beszéllj úgy nékem mindenha. Nékem olly szépnek látszik az Igazság, hogy magát vélem szeretteti, még mikor vér is engemet.

Agénor.

Ah a' Fátum téged valóba Királynak szánt!

Amintás.

De mondd meg barátom: nem kell nékem azt szeretnem, a' ki engem szeret? Elíza kevéssé méltó a' Szeretetre? El kell hagynom mint Országló, a' ki engem magának választott, mint Pásztort? Az ő félelmein, az ő Bódulásain nem kell megesni szívemnek? Ki kárhoztathatná az Emberek, az Istenek között, az Égen, a' Földön, az én Gyengeségemet?

Agénor.

Senki sem. Igazságos az. De mindeneknek előtte — — —

Amintás.

De mindeneknek előtte menjünk, Barátom, az ő megvígasztalására, és azután — — —

Agénor.

Tartózkodj. Eloszlott a' Tanáts: jönnek ki a' Vezérek: hozzánk jön Sándor.

Amintás.

Hol van?

Agénor.

Nem esméred az ő Őrzőit a' Királyi Liberiáról.

Amintás.

És így — — —

Agénor.

Meg kell várnunk.

Amintás.

Szegény Elíza!

Agénor.

„ Szívednek más minden Indúlatjai
„ Légyenek már a' Ditsőség' Foglyai.
„ Már eggyszer a' Király szóljon,
„ A' szerelmes elnémúlljon.
„ Örökké Pásztor fogsz lenni
„ Ha az Ország' dolgáról
„ Tanúságot kívánsz venni
„ Eggy szép Ortzától. „

IV. JELENÉS.

SÁNDOR, és a' Mondottak.

Sándor.

Agénorhoz, a' ki elmegy. Agénor?

Agénor.

Uram.

Sándor.

Állj meg. Nékem eggy keveset kell véled beszéllenem. *Agénor megáll. Amintáshoz.* Mi okon van még is a' Zídon Királya ebbe a' szűrbe?

Amintás.

Mert még nem nyomott Tsókokat, az ő háládatos Tiszteletének jeléűl, arra a' Kézre, a' melly őtet a' Királyságra emeli. Engedd meg, *le akar térdelni*, hogy előbb az én Jóltévőm' Lábaihoz — — —

Sándor.

Nem: jer a' te Barátodnak Karjai közé: és tisztelet helyett, adj néki Szeretetet. Az Ég' Végzéseinek vagyok én végre hajtója. Te tsak azzal az Örömmel vagy adós nékem, a' mellyet én annak végre hajtásába tapasztalok. Az én Jutalmamúl kérem a' te Ditső ségedet.

Amintás.

Mitsoda Ditsőséget tudok én, óh Istenek! valaha érdemleni, ha mind ekkoráig tsak eggy Nyájatskát tanúltam vezetni?

Sándor.

Jó Király fogsz lenni, ha jó Pásztor leszel. Szeresd új Nyájadat, szinte mint a' régit: és a' réginél nem kevésbbé fog majd szeretni az új tégedet. Nem az vólt eddig a' te édes Gondod, hogy annak a' Nyájnak számára vídám Árnyékokat, zőld fűveket, tiszta Vizeket keress? most a' te legédesebb Gondod az légyen, hogy mind Javát, mind Nyúgodalmát keresd ennek a' másiknak. Éjjel vígyázni, nappal izzadni kedves Nyájadért; a' ragadozó Vadaknak nemes szívvel kitenni magadat az ő oltalmára; talám új dolog előtted? Talám nem tudod az akaratos Bárányokat inkább szóval ketsegtetni, mint rettenteni a' Bottal? Ah, vidd a' Trónusba, vidd az Amintás kellemetes Szívét: és az Istenek, érezni fogod, valamint eddig az Erdőkben, úgy a' Királyiszékbe is barátid lesznek tenéked. Jó Király fogsz lenni, ha jó Pásztor leszel.

Amintás.

Igen is. De eggy esmeretlen, és szélveszes Tengerbe látom lenni magamat. Ha te

már elmégy, ki fog az én Tsillagom lenni? Kitől kell majd Tanátsot kérdenem?

Sándor.

Már tsak ez az eggy kételkedés is nagy Királyt ígér nékem. Annak a' Tengernek a' mellyen által kell menned, már előre látod (és az nékem tetszik) a' leggonoszabb kőszikláját. Tanátsot adni sokszor nem tud, a' ki akar: sokszor nem akar, a' ki tud. Saját Hívségét, Buzgóságát, Erejét, Virtusát mind eggyik nyalkán fitogatja a' mi Szemeink előtt: de nem mindég eggyez meg mindeniknek Szíve az ő Ábrázatjával. Ennyi között mellyik az, a' ki tudjon is, akarjon is; megválasztani nagy Tudomány, és talám tsak eggy Királyé. A' mások' Keze által tellyesítheti eggy Király Mársnak és Asztréának legszebb Munkáit: de a' Szívnek homályos Rejtekeibe béhatni, tisztán megkülömböztetni a' Hazugságok között elnyomattatott Igazságot, felette nagy és egyedül tsak magára a' Királyra bízott Munka.

Amintás

De illy nagy Világosságot honnan reménylhet eggy Pásztor?

Sándor.

Az Égtől, a' ki megvilágosítja azokat, a' kiket Országlásra választ. Ha a' te Szívedből

a' tiszta Világosságnak megháborítására az Indúlatoknak Ködeit felemelkedni nem hagyod: mindent ki fogsz látni. Jó Király fogsz lenni, ha jó Pásztor leszel.

Amintás.

E' Mondásokból olly nagy Bátorodást —

Sándor.

Most menj el: rakd le ezt a' mezei ruhát: végy mást magadra; és jöjj vissza hozzám. Már ideje, hogy tégedet bémutassalak a' te hív Jobbágyidnak.

Amintás.

Ah, tselekedjétek, óh Istenek, tselekedjétek, hogy Amintás a' Királyi Székben, légyen maga magának, az Ajándékozónak, és az Ajándéknak Díszére.

„ Óh, Menny' Föld' Istenei!
„ Ímé e' kis mezei
„ Alatsony Plántátskára
„ Olly híven vígyázzatok;
„ Hogy légyen általatok
„ Díszesebb valahára:
„ 'S méltóságos Kertésszének
„ Feleljen meg Reményjének.
„ Vitetvén enyhös Halomra,

„ El ne felejtkezzen soha
„ Régi Erdejéről
„ 'S annak hív Kezéről,
„ A' ki őtet termékennyé
„ És gazdaggá tevé,
„ Minden zőld Ággal,
„ Minden Virággal. „ *Elmegyen.*

V. JELENÉS.

SÁNDOR, és AGÉNOR.

Agénor.

(Most az ideje, hogy az én Tamirisom mellett szóljak.)

Sándor.

Az én Ditsőségem, óh Agénor, nem szenvedi, hogy hosszas Nyúgodalmak között legyek én. Ma Zídonnak által fogom adni az ő Királyát. Hólnap virradtakor én menni akarok. De, megvallom tenéked, nem egész megelégedéssel megyek el. A' ti Jármotokat, az igaz, öszve törtem, a' Királyi páltzát, a' Királyi Ágra vissza térítettem, a' bölts Amintásba eggy jó Királyt, és Agénorba a' Királynak eggy igaz barátot hagyok; tisztelt Emlékezet lenne

talám hoszzas Időkig az én Nevem ti köztetek: Tamiris, óh Istenek, egyedűl Tamiris homályosítja azt meg. Valahová fog ő mint szökevény és bujdokló menni, mit mondanak majd ott én rólam? hogy én eggy kegyetlen vagyok, eggy gonosz és barbarus?

Agénor.

Ő méltó a' Mentségre, ha eggy Tirannus Leánya lévén, félt — — —

Sándor.

Ez, az ő Hibája: 's mitől kellett félni néki? Ha Sándor a' más vétkeit megbünteti, meg is tiszteli a' mások' Virtusait.

Agénor.

Á'sia még eddig több Sándort nem látott.

Sándor.

Melly nagy Ditsőségemet ragadja el! Én mindeneket boldogítva hagynék el: ah egyedűl tsak ő rá nézve marad itt az én Vitézségemnek gyászos Nyomdoka.

Agénor.

(Most bátran)

Sándor.

Megmutathattam vólna másoknak, ha el nem futott vólna Tamiris, hogy én meg tudom különbböztetni a' bűnöstől az ártatlant.

Agénor.

Ne panaszolkodj: a' még meglehet.

Sándor.

Miképpen?

Agénor.

Itt van.

Sándor.

Ki?

Agénor.

Tamiris

Sándor.

'S arról nékem még se szóllasz?

Agénor.

Tsak alig jöttem hozzád, hogy megtudtam, és most akarám. — — —

Sándor.

Fuss, siess; vezesd hozzám őtet.

Agénor.

Menőfélbe. Megyek 's mindjárt vissza jövök.

Sándor.

Várakozz, *gondolkozik:* (Ah igen is: *elszánva magába* soha ennél szebb Kötést nem tsinált Ámor) Most igen is tökélletesen megelégedve mehetek el. Repülj Tamirishoz, és

mond meg néki, hogy ma az új Fejedelemnek én a' Koronát fogom adni, ő pedig a' Kezét.

Agénor.

A' kezét?

Sándor.

Igen is, barátom: én eggy Koronával koronázom meg két szép Léleknek Virtusát. Ő a' Trónusra fog hágni, a' nélkül hogy ez belőle leszálljon: és tinéktek a' Békességet, magam nevemnek pedig a' Ditsőséget így adom meg: mindent bátorságba helyheztetek.

Agénor.

(Oh Istenem!)

Sándor.

Te elhalványodol, és halgatsz? Nem hagyod helybe Tanátsomat? Valóba Tamiris —

Agénor.

Igen méltó a' Trónusra.

Sándor.

Eggy illy Gondolat — — —

Agénor.

Igen méltó te hozzád — — —

Sándor.

Mitsoda Indúlatnak jele tehát, ez a' te Hallgatásod, 's ez a' te elhalványodásod?

Agénor.

Az Örömnek, a' Tiszteletnek, és a' Bámulásnak.

Sándor.

„ Ha Győzödelmemmel
„ Hagylak Boldogságban,
„ Ha elmenésemmel,
„ Hagylak Barátságban:
„ Beh szép Napot értem ma!
„ Ne légyen Izzadásimnak,
„ Sok hadi Fáradságimnak
„ Ennél szebb Jutalma. „ *Elmegyen.*

VI. JELENÉS.

AGÉNOR egyedül.

Oh váratlan, oh kegyetlen Tsapás! Ah, felette, felette túl is haladtatok, oh irgalmatlan Istenek, az én Vágyásimon. Nem kértem én annyit ti tőletek. Szegény fejem! Elveszteléd, szép Tamiris tégedet, és magam vagyok oka az én Veszteségemnek. Melly balgatag vóltam én! Előre kell vala látnom — — —

Mitsoda? Bánkódol te, boldogtalan Agénor, eggy nagyságos tselekedeten? 'S te vagy hát, a' ki olly nagy Virtust mutogatsz? 'S te vagy az, a' ki mérészled a' Királyokat jobbítani? Térj magadba, és hálákat adván az Isteneknek — — — Ah, szemlélheted majd a' te szép Reményedet a' más Karjai között, hogy meg ne halj azonnal? Nem. De a' Mentséget, óh Agénor te nem érdemled. Ha a' Betsületet jobban szereted az Életnél, ha inkább imádod Tamarist, mint a' te Gyönyörködésedet: vezesd őtet a' Trónusba és halj meg.

VII. JELENÉS.

AMINTÁS Királyi ruhába, és AGÉNOR.

Amintás.

Imhol ismét viſſza jöttem hozzád: imhol leraktam hajdani kedves Köntösömet. E' fényes Nyűgökbe öltözve az én szép Elízámhoz fogok menni, 's tán meg sem esmér. Vajha legalább tsak megmutatnám neki magamat.

Agénor.

Ah, Uram, más egyébb Gondoknak van most ideje. Minthogy már Király vagy, illő hogy most másképpen kezdj gondolkodni.

Amintás.

Hogyan? 'S mit kellene tsinálnom?

Agénor.

Elfelejteni Elízát.

Amintás.

Elízát? 's ki parantsolja azt?

Agénor.

Eggy felséges Parantsolatja annak, a' ki megteheti azt, a' mit akar, 's az igazságot akarja. Ő eggy Országnak a' javát akarja, eggy Trónusnak a' Betsületét — — —

Amintás.

Ah előbb forogjanak fel fenékkel a' Világnak minden Trónusai, Elíza volt, Elíza most is az én Gondolatom: és míg az én Lelkem ki nem szakad belőlem; mindég is Elíza fog lenni. Elfelejteni nékem Elízát? Hiszen tudod, mennyire imádom én őtet? Tudod mit tsinált én értem? Tudod, mint — — —

Agénor.

Óh tsillapítsd, Királyom, ezeket az Indúlatokat.

Amintás.

Elfelejteni nékem Elízát? Ha én azt tsak próbálni akarnám is, azonnal meghalnék belé.

Agénor.

Hibázol. Még nem esméred jól a' te Virtusodnak bírósságát. Tsak rám hallgass: és azután — — —

Amintás.

No mit, már mit tudsz mondani?

Agénor.

Hogy mikor az Ég eggy Országlót választ ki a' Trónusra — — — *Meglátja Elízát jobb felőlről.* Ah, jön Elíza. Fussunk.

Amintás.

Azt ne is reményld.

Agénor.

Szánd meg, Uram, magadat is, őtet is. Őtet megölöd azonnal, ha előbb szólasz, míg megtudnád — — —

Amintás.

Nem szóllok eggyet is: esküvéssel fogadom.

Agénor.

Nem: el kell tőle futnod. Menjünk. Tsak most eggyszer tűrd el az én mérész Hívségemnek határtalan voltát. *Megkapja őtet kezénél fogva, 's megindúl vele bal felé sietve.*

VIII. JELENÉS.

TAMIRIS balról, ELÍZA jobról, 's a' Mondottak.

Tamiris.

Hová Agénor?

Agénor.

Oh Tsillagok!

Elíza.

Amintás, hallod.

Agénor.

Ah, Fejedelemaſszony!

Amintás.

Ah, Kintsem!

Tamiris.

'S ennyire kell utánnad várakoznom?

Elíza.

Ennyire kell sohajtanom, hogy meglássalak *Amintáshoz.*

Tamiris.

Agénorhoz. Gondolkoztál é rólam?

Elíza.

Amintáshoz. Gondolkoztál é rólam?

Tamiris.

Agénorhoz. Megtudhatom é, millyen valahára az én sorsom?

Elíza.

Még is feltalálom é az én Pásztoromat a' Királyba? *Amintáshoz.*

Tamiris.

De te sóhajtasz? *Agénorhoz.*

Elíza.

Amintáshoz. De te nem felelsz?

Tamiris.

Agénorhoz. Szólj.

Agénor.

Kellene — — — Nem lehet.

Elíza.

Amintáshoz. Szólj.

Amintás.

Akarnék — — — Nem tudok.

Tamiris.

Hogyan?

Elíza.

Mi dolog? *Amintáshoz.*

Tamiris) Elíza) ketten. Nosza szóljatok már eggyszer.

Agénor.

Ah, mert igen sokat is fogunk majd beszéllni. Hagyjatok eggy szempillantásig egyedül Magunkat kipihenni.

Tamiris.

Hallottad, Elíza?

Elíza.

Oh Istenek! elhajtani minket? 'S te mit mondasz, Amintás?

Amintás.

Hogy én haldoklófélbe vagyok.

Tamiris.

Értem.

Elíza.

Értem.

Tamiris.

Az én Állapotom tett téged alatsony Lelkűvé.

Elíza.

Néked is ez a' ruha változtatta meg Szivedet.

Tamiris.

Állhatatlan Agénor!

Elíza.

Háládatlan Amintás!

„ Ah, már nem vagy Szerelmesem!

Tamiris.

„ Ah vége van Szerelmednek!

Amintás.

„ Ne mondd azt nékem Kedvesem!

Agénor.

„ Ne mondd azt nékem, óh, Egek!

Tamiris.

„ Hol van, hol van az én Hívem?

Elíza.

„ Az én Pásztorom hol van?

„ Amintás) „ Agénor) ketten. Ah nékem öszvefagy Szívem!

„ *Mind a' négyen.* Ah, mi lesz rólam mostan. „

HARMADIK FELVONÁS.

I. JELENÉS.

(Eggy tágas, és gyönyörűséges Barlangnak belső része, melly a' Természettől kellemetesen készíttetett az élő Kőbe: nagy része meg van ékesítve és borítva különbbféle Növevényeknek eleven Zöldjével, a' mellyek vagy magosról lefüggenek, vagy köröskörűl folydogálnak; eggy tiszta Víz' ere újjítja e' Barlangot, a' melly tekeregve szállván le a' Kövek között, most elbúvik, majd felüti magát, 's utóljára eltűnik. A' tágas Általlyukakon, mellyek a' Helyet világossá teszik, kinyílik messzére sok kissebb nagyobb gyönyörű Domboknak Tekíntete: és közelebbről egynéhány Katona Sátoroké, a' mellyekből megtudhatni, hogy az a' hely a' Görög Táborhoz közel vagyon)

AMINTÁS egyedül.

Jaj nekem! Hanyatlik a' Nap. Már az idő elmúlt, a' mellyet az én kínozó Kétségimnek engedett Agénor. Minden Ágról, a' mellyet a' szellők megrezzentenek, úgy tetszik, hogy ő jön; 's a' meghatározásra kénszerít engemet. Én soha miólta a' Világon vagyok, nem láttam illyen Szorongattatásba' magamat. *Leül.* Elíza tsak azt akarja, hogy emlékezzem az ő régóltai, gyenge és nemes szívű Szerelmére: Agénor engem a' Betsűletnek ezer képeivel terhelle. Én attól félvén, hogy gyáva Lelkűnek ne láttassam, vagy hitetlennek ne mutassam magamat, reszketek, habzok, aggódom, 's semmit sem végezek. És ez a' Királyság? 'S illy boldogúl élnek a' Bársony és az Arany között? Nyomorúlt Ruha! Jutalom vagy é, vagy Büntetés? Ma azólta mindég bajom volt, miólta rajtam vagy. Míg a' szegény Gyapjúban — — — Oh boldogtalan Fejem! Jön már Agénor. Mit mondjak néki? *Feláll.* Oh Istenem! Akaratjára nem állhatok: ellene szólnom nem lehet. Felette nagy Birodalma van néki az én Szívemen. Zsémbelődik rám, még is szeretem: gyötör engemet, 's még is tisztelem őtet. *Gondolkozik, 's azután magát elszánva.* Ah, nem kell véle tzivódásra kelnem.

II. JELENÉS.

AGÉNOR, és AMINTÁS.

Agénor.

'S még is úgy találllak úgy é Királyom, hogy semmire sem határoztad magadat?

Amintás.

Nem, épen nem.

Agénor.

Meg van tehát határozva?

Amintás.

Meg.

Agénor.

Hogy'?

Amintás.

Kész vagyok az én Kötelességemnek bétöltésére?

Agénor.

És így többé nem vonogatad magadat a' Sándorhoz Menetelre?

Amintás.

Már indúlok is hozzá.

Agénor.

Látd, Elíza és a' Királyi Szék nem állhatnak meg együtt.

Amintás.

Az igaz. Nem is kell eggy jóltévő Hérós' Parantsolatjának ellene szegezni magát, a' ki ő tőle eggy Országot nyert.

Agénor.

Óh szerentsés Amintás! Óh millyen Társat szántak tenéked az Egek! Szeresd őtet: méltó eggy Király' Indúlatira.

Amintás.

Értem, barátom, az én egész Boldogságomat. Ne mondd nékem hogy szeressem az én Mátkámat. Már szeretem őtet annyira, hogy nála nélkül nem tetszene nékem eggy Ország.

„ Míg bé nem fed a' Temető,
„ Mint hív Mátka, hív szerető
„ Holtig őtet kedvelem,
„ Érte nyögök, 's Békeségem',
„ Örömöm', Gyönyörűségem'
„ Illy édes Tárgyban lelem. „ *Elmegyen.*

III. JELENÉS.

AGÉNOR egyedül.

Jertek ki valahára, jertek ki, elfogott Só-hajtások, az én Szívem' Tömlötzéből. Valahára nem ellenkezik abba' többé az én Virtusom. A' Betsületnek, a' Hűségnek elég van téve tökélletesen: legalább nyerjen már a' Szeretet is egynehány Szempillantást. Oh Istenem! Szép Tamiris! Oh Istenem! — — —

IV. JELENÉS.

ELIZA, és AGÉNOR.

Eliza.

No de nézd, Agénor, mitsoda mende monda hírt kőltöttek itt az én Lelkem Gyötrelmére. Azt hírlelték el, hogy Amintás még ma kezet fog Tamirissal; azt akarnák, hogy én eggy illyen hazugságnak hitelt adjak. Hogy én ő róla eggy illy nagy Hívségtelenséget elhihessek, kevésbbé kellene az Amintás' Szívét esmernem. De ki lehet az, a' kinek illy ártalmas Gyönyörködése van a' más' gyötrettetésében?

Agénor.

Kedves Elízám, térj ki tévelygésedből, senki sem ámít tégedet.

Elíza.

'S hát te is olly hiedékény vagy? Te is olly igazságtalan vólnál Amintás ellen?

Agénor.

Én semmi lett úton módon nem kételkednék róla.

Elíza.

És e' szerént így hágy el engem Amintás? — — — Nem, a' nem igaz. Meghagytad magad tsalni. Hol vetted ezt az ugyan ditső Újságot?

Agénor.

Ő tőle.

Elíza.

Ő tőle?

Agénor.

Igen is, magától Amintástól.

Elíza.

Hol?

Agénor.

Itt.

Elíza.

Mikor?

Agénor.

Épen most.

Elíza.

'S mit mondott?

Agénor.

'S azt mondta, hogy a' Sándor' Akaratjának nem kellene magát ellene szegezni annak, a' ki ő tőle eggy Országot vett.

Elíza.

Szent Istenei az Egeknek! Hogyan? Tamirisnak fogja ő a' kezét adni?

Agénor.

A' kezét, és a' Szívét.

Elíza.

Hogy árúlhatna engem így el Amintás?

Agénor.

Ah, változtasd, Elíza, változtasd meg már te is Gondolatodat: engedj a' végzéseknek.

Elíza.

Nem: soha sem fog a' megesni. *Indúlattal, de sírva.* Ne reménylje azt Sándor: ne kívánja azt Tamiris. Ő az én Mátkám: én az

ő Mátkája vagyok; én őtet születésemtől fogva szerettem: Amintás enyím.

Agénor.

Igazságos, óh szép Nimfa, a' te fájdalmad, de semmit sem használ. Ha okos vagy, hidgy nékem, vígasztald magadat.

Elíza.

Én vígasztaljam magamat? Elmés Tanáts, könnyű véghez vinni!

Agénor.

Véghez fogod azt vinni, ha engemet kívánsz követni. Megvígasztalhatod magadat. És a' felől a' más példája meggyőzhet.

Elíza.

Én téged követni nem akarlak: vígasztalni nem akarom magamat. Nékem Amintás kell.

Agénor.

De ha ő többé nem tiéd, mit tsinálsz osztán e' Háborodásiddal?

Elíza.

Mit tsinálok? Sándortól, az emberektől, az Istenektől, könyörületességet, kegyelmet, igazságot fogok kérni. Azt kívánom, hogy Amintás szembe megvallja mindenek előtt, hogy az ő Szívét nékem ajándékozta: és kívánok, ha arra vágy a' kegyetlen, hogy azt másnak

által engedjem, kívánok Kínomba meghalni, 's még úgy, hogy ő azt lássa.

„ Én szakadjak el attól
„ A' kedves Pásztoromtól?
„ Nem; Ámor azt nem engedi,
„ Nem: Elíz' azt nem szenvedi.
„ Nem: az én Pásztoromban
„ Nem olly Tirannus Szív van.
„ Hogy más elragadja Szívemet?
„ 'S én vígasztaljam Keservemet? —
„ Hogy' meg nem szégyenít még
„ Illy kegyetlen Kegyesség! „ *Elmegyen.*

V. JELENÉS.

AGÉNOR, azután TAMIRIS.

Agénor.

Szegény Nimfa! Én sírásodra sírok: 's az én Kínomból értem a' tiédet. És bizonnyára Elízának több Ereje van, mint nékem. Az ő Kintsét elveszti, és rá mehet, hogy őtet lássa. Illyen Próbatételre az én Virtusom nem elégséges. Nékem illő Tamiristól futnom: és az

én Erőtelenségemnek más Menedéket nem reményiek. *Menőfélbe.*

Tamiris.

Agénor, megállj.

Agénor.

(Óh Istenek! segítsetek!)

Tamiris.

Tehát eggy illy érdemes Szeretőnek köszönsz eggy Országot Tamiris? *Gúnyolódva.*

Agénor.

Az Ország az adós.

Tamiris.

Gúnyolva. Miért nem magad hoztad meg nékem ezt az igen nagy Újságot? Én a' te Ajakidból kedvesebben vettem volna azt, mint eggy darab Tzéduládból.

Agénor.

Felette nagy mérészségnek tartottam volna azt tselekedni, óh Királyné.

Tamiris.

Bosszankodólag. Kissebb lett volna, mint engemet Amintásnak engedni.

Agénor.

Az igaz: de talám az én Kötelességemnek Mivóltát előtted — — — Szép Királyné; Istenhozzád.

Tamiris.

Hallod. Hová futsz?

Agénor.

Hogy eszembe jusson az, hogy az én Fejem vagy.

Tamiris.

Gúnyolódva. Egyedűl a' te Jóságod.

Agénor.

Hogy én a' te véled lételt kerűljem, azt az én Tiszteletem kívánja.

Tamiris.

Illy nagy Tiszteletnek még nints helye. *Haraggal.* Igazságosabb lesz az, ha majd azt látod, hogy a' te Királyoddal fogok Kezet.

Agénor.

Én azt soha sem látom.

Tamiris.

Mit? Soha sem látod azt? *Indúlatos Erőszakkal.* Azt akarom, hogy jelen légy az én Lakadalmamon.

Agénor.

Ah, a' Világért sem: megbotsáss. Ez az utólsó Istenhozzád.

Tamiris.

Hallod: Hová mégy?

Agénor.

A' hová az Ég végezte.

Tamiris.

Mintfellyebb. 'S hát így engedelmeskedel a' te Királynédnak?

Agénor.

Már én nálam nélkűl — — —

Tamiris.

Épen nem: te nálad nélkűl az én szerentsém dísztelenebb lenne.

Agénor.

Mit kívánsz hát?

Tamiris.

Gúnyolódva. Hogy lásson szerentsésnek engem' az én Jóltévőm, 's örűljön az ő Munkáján magának.

Agénor.

(Melly Tirannusság) Ah változtasd az Istenért Tamiris — — —

Tamiris.

Indúlatosan, Könyörgésidet meg nem halgatom, 's mentségidet sem fogadom el. Engedelmességet kívánok én eggy hív Jobbágytól.

Agénor.

(Óh Istenem!)

Tamiris.

Hatalommal. Hallottad mit mondtam?

Agénor.

Engedelmeskedem, kegyetlen.

Tamiris.

„ Ha te Ajándékot tsinálsz én belőlem,
„ Ha, hogy másé legyek, azt kívánod tőlem:
„ Miért lett enyim a' Vétség szintén,
„ 'S kegyetlen szívű miért vagyok én?
„ A' jó Szívet tanúld példáúl belőlem:
„ Én elhagyattattam, elpártoltál tőlem;
„ Még is vakmerőn nem bolízantlak én
„ Tégedet kegyetlennek nevezvén. „ *El-*
megyen.

VI. JELENÉS.

AGÉNOR egyedűl.

Nyomorúlt Szívem! Azt gondoltad hogy a' Szerelemnek minden Tirannusságait kiállottad. Ah, nem igaz. Még a' leghalálosabb hátra van, hogy eltűrd azt, nyomorúlt Szívem!

„ Illyen Állapotban mint van
„ Eggy Szerető, tsak az ollyan Boldogtalan
„ Szerelmes adhatja jól elől,
„ Ki azt, mint én, úgy érzi belől.
„ Ez eggy ollyan Kín, és Gyötrelem,
„ Melly kínosabb minden Kínnál,
„ Eggy kétségbe ejtő Kínnál,
„ Mellyet nem tűrhetni, épen nem. „ *El megyen.*

VII. JELENÉS.

(Annak a' nagy Tágasságnak eggy Része, a' melly körűl van kerítve a' Tírusi Hercules' híres Templomának Tornáttzaival.)

A' Katonai Szerszámoknak zörgő dörgő Harmoniája alatt kijön SÁNDOR, *előtte a' Görög Kapitányok, utánna a' Zídoni Nemesek, azután* TAMIRIS.

Sándor.

„ Ti, kik az én Babérimat
„ Minden Pertzbe' újabb Tsirával zöldítitek,

„ Az én szíves Indúlatimat
„ Szerentséltessétek, óh kedvező Istenek!
„ Általatok tündöklő Fénnyel
„ Ragyogjon, mint eggy Tsillag, az én Ditsőségem:
„ Tsak hogy azt vídító Reménnyel,
„ Mint jóltévő Tsillagot, úgy nézze minden Szem. „

Nosza! mit késünk tovább? A' Nap leszáll: miért nem látom a' Királyt? hol van Tamiris?

Tamiris.

Itt van a' Sándor' Lábainál.

Sándor.

Te vagy a' Fejedelemaſſzony?

Tamiris.

Én vagyok.

Ágénor.

Uram! ne kételkedj felőle: épen az.

Tamiris.

Az ő Ellenségeiknek megtudnak engedni a' Hérósok: de azokat Trónusra emelni tsak a' Sándorok tudják. En meg nem mondhatom néked, Sándor, az én Szívemnek Mozdúlásait, a' mellyeket magamba érzek. Én téged

mint győzőt tisztellek; mint Hérost betsűllek; szeretlek mint Jóltévőt; imádlak mint Istent.

Sándor.

Az én Munkámnak nagy Jutalma az, hogy kevélyé teszek eggy Trónust illy szeretetre méltó Királynéval.

Tamiris.

Még én nem vagyok az.

Sándor.

De tsak eggy Pertz' híjja.

Tamiris.

Hallod. A' szerető Agénor az én felemeltetésemet többre betsűli az ő Szerelménél: valyon nékem kevesebbre kell é betsűlnöm az én felemeltetésemnél eggy illy hív Lelket, vedd gondolóra Sándor, 's magad ítéld meg azt. Azt a' mit Sándor az én Esetembe tsinálna, azt kívánom tsinálni én is.

Sándor.

Agénorhoz. 'S te szeretvén el tudtad — —

Agénor.

Hallod mit beszéll ő: és lásd meg kellene é fosztanom a' Trónust eggy illy szép Lélektől.

Sándor.

Tamirishoz. És te még is olly háládatosnak érzed tehát magadat ő eránta. — — —

Tamiris.

Hallod mit beszéll ő: és mondd meg nékem, büntetést érdemel é illy nagy Virtus.

Agénor.

Úgyde, Fejedelemasszony, tsak még most is egészen vígadni látszottál előttem a' Lakodalomra való híváson.

Tamiris.

Korán sem. Hanem te azt gondoltad, hogy én nagyra vágyóbb vagyok, mint Szerető; 's azért bűntettelek meg.

Sándor.

Istenek! Millyen Virtus, millyen Hívség!

VIII. JELENÉS.

ELÍZA, és a' Mondottak.

Elíza.

Ah Uram, Igazságot, Szánakozást, Kegyelmet.

Sándor.

Ki vagy? Mit kívánsz?

Elíza.

Én Elíza vagyok. Sándortól oltalmat kérek eggy igazságtalanúl elnyomattatott Szívnek védelmére.

Sándor.

No ki ellen?

Elíza.

Maga Sándor ellen.

Sándor.

Mit tsinált néked Sándor?

Elíza.

Ő nékem elragadja minden Békességemet, minden Kintsemet: ő azt akarja, hogy Kínomba meghaljak. Én Amintásért élek: ő elragadja tőlem Amintást.

Sándor.

Amintást! Hát mitsoda Jussod van néked ő hozzá?

Elíza.

Mitsoda? Gyermek koromtól fogva az ő Szívét birtam ajándékba: és mind eddig békével birtam az ő Szívét. Igazságtalan az, és ragadozó, a' ki annak Ura akar lenni, ha én azt nem engedem: én pedig másnak engedem az én életemet, de az én Bálványomat telyességgel nem.

Sándor.

Az, a' ki Szívét tenéked adta, Nemes Nimfa, Amintás volt, a' Pásztor: néked soha sem adta által az ő Szívét Abdolominus a' Király.

IX. JELENÉS.

AMINTÁS Pásztori ruhába, kísértetvén Pásztor Legényektől, a' kik két boton hozzák a' Királyi ruhákat, 's az Előbbiek.

Amintás.

Uram, én Amintás vagyok, 's Pásztor vagyok.

Sándor.

Mitsoda?

Amintás.

Imhol a' Királyi Köntös a' te Lábaidnál. *Lerakják Sándor elibe a' Botokat.* Az én vászon ruhámat reám vévén vissza térek az én Nyájamhoz, az én Békeségemhez.

Sándor.

'S Tamiris nem — — —

Amintás.

Tamiris méltó eggy Király' Szívére: de Elíza nem méltó arra, hogy hitemet eránta megszegjem. Pásztor koromba választott engemet: Király koromba nem kell elhagynom. Elíza, és a' Királyság minthogy nem álhatnak meg eggyütt: legyen azé a' Királyság, a' kinek kedve van a' Királykodásra: csak Elíza maradjon meg nékem, én azzal megelégszem: mert eggy hív Pásztorlegény (Uram megbotsáss) jobb szeretek én lenni, mint eggy hitetlen Király.

Agénor.

Mit hallok?

Sándor.

Hol vagyok én?

Elíza.

Én azt néked megmondtam, Amintás az enyim.

Sándor.

Óh Istenek! Mikor én mindnyájatokat boldogokká akarlak tenni, az én bosszúságomra mind szerentsétlenekké teszlek benneteket! Ah, ne, a' Világért sem. Illy nemes szívű szeretőket ne szaggasson el Sándor egymástól. Imhol tenéked, Amintás, a' szép Elíza. Imhol, Tamiris, a' te hív Agénorod. *Amintáshoz, és Elízához* Ti most a' Zídon' Országlói fogtok lenni. *Agénorhoz, és Tamirishoz.* Ti sem fogtok Jobbágyok maradni. Zálogba vetem az én szerentsémet, hogy néktek Trónust építsek: 's illy nagy Virtus nem marad Ország híjjával.

Tamiris, Agénor } Oh nagy Hérós! { *ketten*

Amintás, Elíza } Oh nagy Hérós! { *ketten*

Sándor.

Ah lássa már valahára Zídon megkoronázva az ő Királyát.

Amintás.

De ebbe a' ruhába — — —

Sándor.

Ebbe a' ruhába nem vaktába hoz ide téged az Ég. Az Ég ez által a' te boldog Országlásodnak egész Folyamatját jövendöli meg. Szép szerentséje eggy Országnak a' Pásztor Király.

Kar.

„ Az Erdőből, a' Kunyhóból menjen
„ Amintás a' Király Székbe fennjen:
„ De maradjon meg ránk nézve
„ Régi Indúlatja, Szíve;
„ Azt óhajtja tovább is Nyájunk,
„ Légyen Pásztor a' mi Királyunk! „

V É G E.

Lelt.
1.524 – 1980.

753660
JG

753660
JG

100-

753660
JG